

EU og Internationalt
Den 18. oktober 2017
MFVM 388

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 6. november 2017 - landbrugsdelen

---

1. International handel og landbrug
- *Orientering og udveksling af synspunkter*
KOM-dokumentet foreligger ikke
side 2

2. Konference om bæredygtig jordforvaltning
- *Orientering og udveksling af synspunkter*
KOM-dokumentet foreligger ikke
side 6

3. Markedssituationen for mælk og intervention af skummetmælkspulver
- *Orientering og udveksling af synspunkter*
KOM-dokumentet foreligger ikke
side 8

4. Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om medlemsstaternes nationale handlingsplaner og om fremskridt i gennemførelsen af Direktiv 2009/128/EF om bæredygtig anvendelse af pesticider
- *Præsentation*
KOM (2017) 587
side 10

5. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter
- *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 6. november 2017, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*
KOM(2014) 180
side 13

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI) den 6. november 2017 - landbrugsdelen

1. **International handel og landbrug** **KOM-dokument foreligger ikke**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. juli 2017. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Det forventes, at Kommissionen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 6. november 2017 vil orientere om status for EU's regionale og bilaterale handelsaftaler og -forhandlinger samt multilaterale forhandlinger på landbrugsområdet. Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 6. november 2017 med henblik på orientering og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Det forventes, at Kommissionen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 6. november 2017 vil orientere om status for EU's regionale og bilaterale handelsaftaler og -forhandlinger samt multilaterale forhandlinger på landbrugsområdet.

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 6. november 2017 med henblik på orientering og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Igangværende frihandelsforhandlinger

Der er blevet afviklet 15 forhandlingsrunder mellem EU og USA (TTIP) siden lancering af frihandelsforhandlingerne i marginen af G8-topmødet i Nordirland i juni 2013. På trods af gode fremskridt i forhandlingerne i 2016, herunder særligt på det reguleringsmæssige område, var det ikke muligt for parterne at indgå en politisk aftale om TTIP. Efter præsidentskiftet i USA er der fortsat nogen usikkerhed om USA's handelspolitiske linje, og det er uklart, hvornår forhandlingerne eventuelt vil kunne genoptages under den nye amerikanske administration.

EU og Japan indgik den 6. juli 2017 en politisk aftale om hovedindholdet af en fremtidig EU-Japan frihandelsaftale. Det forventes, at en endelig aftale kan forhandles på plads i år eller primo 2018. Danmark er et af de få EU-lande, som kontinuerligt opretholder et handelsoverskud over for Japan, og for hvem en ambitiøs frihandelsaftale har et entydigt positivt økonomisk perspektiv. Navnlig landbrugs- og fødevarerhvervet samt lægemiddelindustrien har meget stærke interesser i en yderligere åbning af det japanske marked.

Efter flere års stilstand er forhandlingerne mellem EU og Mercosur (Argentina, Brasilien, Paraguay, Uruguay) genoptaget, og parterne har udvekslet nye toldtilbud. Spørgsmålet om liberalisering af handelen med landbrugsvarer er et centralt element i forhandlingerne.

EU og Mexico har i juni 2016 påbegyndt forhandlingerne om en modernisering af den eksisterende frihandelsaftale fra 2000. Disse forhandlinger foregår inden for rammerne af forhandlingerne om en opdatering af den overordnede globale økonomiske og politiske samarbejdsaftale mellem parterne. Det er EU's og Mexicos ambition, at forhandlingerne afsluttes inden udgangen af 2017 eller i starten af 2018.

Kommissionen har den 21. december 2016 fremsat udkast til forhandlingsmandat om eventuelle forhandlinger med Tyrkiet om en modernisering af den eksisterende EU-Tyrkiet toldunion med det formål at forbedre rammevilkårene for handel og investeringer mellem EU og Tyrkiet. I lyset af den negative politiske udvikling i Tyrkiet og det belastede forhold mellem Tyrkiet og flere EU-lande ligger forhandlingerne om dette forhandlingsmandat dog pt. stille. Kommissionen har endvidere fremsat udkast til forhandlingsdirektiver, der autoriserer Kommissionen til at indlede forhandlinger med Chile om modernisering af handelsaftalen i den eksisterende EU-Chile associeringsaftale. Senest har Kommissionen præsenteret udkast til forhandlingsdirektiver for indgåelse af nye handelsaftaler med New Zealand og Australien.

Forhandlinger om en regional frihandelsaftale mellem EU og ASEAN¹-landene blev igangsat i 2007, men mangel på fremskridt gjorde, at man besluttede i første omgang at søge handelsliberalisering gennem bilaterale forhandlinger med de enkelte ASEAN-lande. Ambitionen er, at de bilaterale frihandelsaftaler på sigt kan udgøre byggesten til en egentlig EU-ASEAN frihandelsaftale. EU og ASEAN har på et møde den 10. marts 2017 drøftet muligheden for at genoptage de regionale forhandlinger. I forhold til det bilaterale forhandlingsspor besluttede EU og Filippinerne i slutningen af 2015 at igangsætte bilaterale forhandlinger om en frihandelsaftale. Forhandlingerne baserer sig på mandatet for forhandlingerne mellem EU og ASEAN, som også EU's velafsluttede frihandelsforhandlinger med Vietnam tog udgangspunkt i. Ambitionen er en tilsvarende ambitiøs og omfattende aftale. Filippinerne er blandt de største aftagere af landbrugsprodukter fra EU, så en frihandelsaftale vil potentielt være til fordel for EU's landbrugssektor. Ligeledes indledte EU i 2016 forhandlinger med Indonesien om en frihandelsaftale, som potentielt også vil indebære fordele for landbrugssektoren i EU. Tidligere indledte frihandelsforhandlinger med henholdsvis Malaysia og Thailand er p.t. i bero.

Færdigforhandlede frihandelsaftaler

Den første frihandelsaftale i den nye generation af EU's frihandelsaftaler blev indgået med Sydkorea. Aftalen trådte i kraft i juli 2011 og er desuden EU's første handelsaftale med et asiatisk land. Aftalen har medført en afvikling af næsten alle importafgifter i løbet af en 5-årig overgangsperiode frem til 1. juli 2016 og har skabt væsentlige nye muligheder for blandt andet markedsadgang for tjenesteydelser og investeringer.

Frihandelsaftalen mellem EU og Canada (CETA) trådte i midlertidig anvendelse den 21. september 2017.

Endelig indgåelse af aftalen kræver national ratifikation i hver enkelt EU-medlemsstat.

Folketinget tilsluttede sig dansk ratifikation den 1. juni 2017. Aftalen indebærer en omfattende afvikling af toldsatser i såvel EU som Canada og er EU's mest ambitiøse aftale nogensinde. Der er tale om en afvikling af ca. 99 % af alle toldlinjer på begge sider ved aftalens fulde indfasning. Aftalen medfører blandt andet øget markedsadgang for canadisk okse- og svinekød i EU, mens EU omvendt opnår en bedre markedsadgang i Canada for blandt andet mejeriprodukter. Relateret til dette accepterer Canada fremadrettet at yde beskyttelse af et bredt udsnit af EU's prioriterede geografiske indikationer på fødevarerområdet. Der er efterfølgende opnået enighed mellem EU og Canada om reciprocitet i håndteringen af henholdsvis EU's ostekvoter på det canadiske marked og Canadas kødkvoter på det europæiske marked, således at begge kvoter administreres efter et licensbaseret system.

EU og Singapore afsluttede i december 2012 de politiske forhandlinger om en frihandelsaftale, der har været genstand for en sag ved EU-Domstolen på grund af uenighed om kompetencefordelingen mellem EU og medlemsstaterne. I sin udtalelse af 16. maj 2017 slår EU-domstolen fast, at EU ikke kan indgå denne aftale alene uden medlemsstaternes medvirken. Dette skyldes, at aftalen indeholder to elementer, der er delt kompetence mellem EU og medlemsstaterne, nemlig ordningen for tvistbilæggelse mellem investor og stat samt porteføljeinvesteringer.

EU og Vietnam afsluttede i december 2015 forhandlingerne om en omfattende frihandels- og investeringsaftale. Aftalen fjerner blandt andet tolden på stort set alle varer, herunder landbrugsvarer. Samtidig åbnes det

---

¹ Brunei, Cambodja, Indonesien, Laos, Malaysia, Myanmar/Burma, Filippinerne, Singapore, Thailand og Vietnam.

vietnamesiske marked for europæiske serviceudbydere på en række områder. Aftalen skal sikre ens spilleregler for europæiske og vietnamesiske virksomheder, sikring af intellektuel ejendomsret, fremme og beskyttelse af investeringer samt etablering af en tvistbilæggelsesmekanisme. Endelig indeholder aftalen bestemmelser, der skal sikre forsvarlige sociale og miljømæssige standarder. Aftalen afventer godkendelse, før den kan træde i kraft.

I 2013 undertegnede EU en ambitiøs og omfattende frihandelsaftale med Peru og Colombia. Aftalen medfører først og fremmest en eliminering af langt de fleste toldtariffer, samt forpligtelser vedrørende reduktion af tekniske barrierer og beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder mv. Ecuador har siden tilsluttet sig aftalen med foreløbig anvendelse fra 1. januar 2017. Bolivia, der som eneste Andean-land står uden for aftalen, har også mulighed for at tilslutte sig aftalen.

EU og Ukraine afsluttede i december 2011 forhandlingerne om en frihandelsaftale, der er trådt fuldt ud i kraft den 1. september 2017. EU forhandlede i juli 2013 frihandelsaftaler på plads med Moldova, Armenien og Georgien. Armenien har dog efterfølgende tilsluttet sig den eurasiske toldunion (anført af Rusland), hvilket fra EU's side betragtes som uforeneligt med en frihandelsaftale mellem EU og Armenien. Aftalerne med Moldova og Georgien har været i midlertidig anvendelse siden 1. september 2014 og trådte fuldt ud i kraft den 1. juli 2016.

Endvidere forhandles om økonomiske partnerskabsaftaler (EPA'er), som også har et udviklingsmæssigt sigte, med forskellige grupperinger af AVS-lande (udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stillehavet). Her har EU færdigforhandlet aftaler med henholdsvis en række vestafrikanske lande, herunder Nigeria, SADC (South African Development Community), herunder Sydafrika, samt EAC (East African Community – Burundi, Kenya, Rwanda, Tanzania og Uganda). Den 10. juni 2016 underskrev EU aftalen med SADC. Hertil kommer, at der i samme region tidligere er indgået aftaler med Comorerne, Madagaskar, Mauritius, Seychellerne og Zimbabwe. I Centralafrika er der indtil videre indgået aftale med Cameroun. Herudover er EPA'er med AVS-lande i Caribien (CARIFORUM) og Stillehavet (PACIFIC) allerede iværksat.

WTO-forhandlingerne

Pt. er der ikke klarhed over, hvilke emner, der kommer til at indgå i en eventuel aftale ved WTO's 11. ministerkonference i december 2017. Foreløbig er der ret stor spredning af og usikkerhed om WTO-medlemmernes ambitioner og ønsker på området. Det skal imidlertid understreges, at landbrugsområdet generelt tillægges stor vægt. Det er således opfattelsen blandt mange WTO-medlemmer, at en af forudsætningerne for at opnå en aftale i december 2017 er, at denne indeholder et landbrugselement. Et muligt scenarie er således, at der indgås en aftale om landbrug på et afgrænset område. Et område, der har været nævnt i den sammenhæng, er den såkaldte interne støtte – det vil sige den landbrugsstøtte, der ydes af de enkelte WTO-medlemmer på nationalt niveau. Hvis der opnås en aftale på det område, vil det formentlig indebære, at de enkelte WTO-medlemmers muligheder for at yde støtte til deres landbrugssektorer begrænses noget i forhold i dag. EU og Brasilien har sammen fremlagt et ambitiøst forslag vedrørende intern støtte og offentlige opkøb af fødevarer. Netop håndtering af offentlige opkøb af fødevarer er et stort ønske blandt toneangivende udviklingslande.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3 og jf. artikel 218 godkende frihandelsaftaler.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Drøftelsen vil ikke i sig selv berøre beskyttelsesniveauet. Det vurderes, at åbningen af nye markeder og indgåelsen af nye handelsaftaler generelt vil have positive erhvervsøkonomiske og samfundsøkonomiske effekter.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer støtter generelt EU's offensive handelspolitik, hvor der er fokus på indgåelse af frihandelsaftaler med strategisk vigtige markeder. Fokus på eksport er – ifølge Landbrug & Fødevarer – afgørende for at sikre vækst og beskæftigelse i Danmark og i Europa.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at den planlagte TPP-aftale mellem Japan, Canada, Australien, Malaysia, Mexico, Peru, Vietnam, Brunei, Chile, Singapore og New Zealand uden om USA – foruden en evt. USA-Japan-aftale - lægger pres på EU for at indgå flere bilaterale handelsaftaler. Særlig vigtig er en ambitiøs frihandelsaftale mellem EU og Japan. Potentialet knytter sig ikke mindst til en bedre markedsadgang for svinekød, fjerkræ og mejeri. Det ser ud til, at USA gennem TPP ville have fået en rigtig god aftale om markedsadgang til Japan. Det er helt essentielt, at EU som minimum får samme markedsadgang som USA på kødområdet, da man ellers står til at miste store markedsandele. Den danske mejerisektor ser et potentiale ved bedre markedsadgang til Japan, blandt andet på grund af den demografiske udvikling i den japanske mejerisektor og en stigende efterspørgsel på mejeriprodukter i landet. Den danske fjerkræsektor har historisk haft en stabil om end mindre eksport til Japan, som vurderes at kunne øges ved fjernelse af toldsatterne. Desuden støtter Landbrug & Fødevarer en opsplitning af handelsaftalen i en handelsrelateret del og en investeringsrelateret del – ift. denne handelsaftale såvel som fremtidige handelsaftaler. Dette – kombineret med parternes aktive indsats for en effektiv udmøntning af den politiske aftale – er vigtigt for sikre en hurtig igangsættelse af den endelige frihandelsaftale.

Landbrug & Fødevarer ser det desuden som vigtigt, at der bliver skabt markedsadgang, fx i form af veterinære certifikater, til lande i Sydamerika, herunder de lande som EU har indgået frihandelsaftaler med (Chile, Peru, Colombia og de centralamerikanske lande). Landbrug & Fødevarer noterer med tilfredshed at der er nu blevet åbnet for fersk/frosset svinekød til både Colombia og Chile. Landbrug & Fødevarer finder det meget vigtigt, at eksempelvis Brasilien viser reel handlingsvilje, når det handler om at få adgang til det brasilianske marked. Brasilien har en markant eksport til EU af fjerkræ- og oksekød, ca. 450.000 tons fjerkrækød og 150.000 tons oksekød årligt, hvorimod EU ikke har nogen adgang af nævneværdig karakter til Brasilien. Særligt har mejerisektoren - under forudsætning af at handelshindringerne løses - offensive interesser på markedet. Endelig fremhæver Landbrug & Fødevarer, at enhver fremgang i EU's forhandlinger med MERCOSUR bør betinges af reel fremgang i EU's adgang til det brasilianske marked. Den danske (og EU's) fjerkræsektor kan dog ikke støtte, at der gives yderligere indrømmelser i form af yderligere kvoter for fjerkrækød til EU, da øget markedsadgang for MERCOSUR og særligt Brasilien vil begrænse muligheden for at tildele yderligere fjerkrækvoter i frihandelsaftaler med andre lande.

Landbrug & Fødevarer lægger vægt på, at den konstruktive dialog med USA inden for rammerne af TTIP-forhandlingerne genoptages. Dialogen må ske på grundlag af videnskabelige standarder af de forskellige reguleringstilgange i henholdsvis EU og USA. Herunder påpeges fra dansk fjerkræsektors side, at der i forhandlingerne bør tages særligt hensyn til EU's forsigtighedsprincip og følsomme sektorer, hvor EU allerede har givet væsentlige importindrømmelser i WTO eller som er særligt økonomisk konkurrenceudsatte på grund af forskellige lovbestemte produktionsmetoder. Generelt bør enhver frihandelsaftale indgået af EU med tredjelande være omfattet af en "single pocket"-tilgang i WTO-regi, der sikrer, at EU's handelsindrømmelser i form af nye eller større importtarifkvoter indgår med fuld effekt i fremtidige WTO-forhandlinger om yderligere liberalisering af den globale handel. Ydermere finder Landbrug & Fødevarer det vigtigt, at arbejdet med frihandelsforhandlinger i Sydøstasien, både i forhold til ASEAN-blokken som helhed og de bilaterale bevægelser mod forhandlinger med Indonesien og Filippinerne, prioriteres, da der her findes et stort yderli-

gere potentiale for blandt andet dansk mejeriekспорт. Slutteligt finder Landbrug & Fødevarer, at den kommende genforhandling af EU-Mexico frihandelsaftalen er en vigtig mulighed for blandt andet dansk mejerierhverv for at sikre bedre markedsadgang til højprioritetsmarked. Den nuværende importtold på for eksempel svinekød fra EU til Mexico er på 20-60 % samtidig med at Canada og USA i kraft af NAFTA-aftalen har nul told. Dette kan erhvervet ikke konkurrere med, hvorfor en fjernelse af tolden er helt central i de nuværende forhandlinger om en ”revideret” aftale med Mexico.

DyreværnsOrganisationernes SamarbejdsOrganisation (DOSO) henstiller til, at dyrevelfærd indføres som et kardinalpunkt i samtlige internationale handelsaftaler således, at EU (de enkelte medlemsstater) har frihed til at fravælge import af animalske produkter, der ikke mindst lever op til EU’s egne regler for dyrevelfærd. DOSO mener, at internationale handelsaftaler skal modvirke handel med og i særdeleshed transport af levende dyr til fordel for handel med kroppe og forarbejdede produkter.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er fra en del andre medlemslande fokus på de negative konsekvenser ved en øget global samhandel med fødevarer.

Regeringens generelle holdning

Fra dansk side vil man tage Kommissionens orientering til efterretning, idet omfattende og ambitiøse frihandelsaftaler generelt er i Danmarks interesse som et vigtigt skridt på vejen til at opnå forbedret adgang til en række store markeder med deraf følgende forøgede eksportmuligheder og vækst i Danmark. Endvidere kommer handelsliberalisering generelt danske forbrugere til gode i form af lavere priser og større udvalg af varer og tjenesteydelser.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt skriftligt for Folketingets Europaudvalg forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 17.-18. juli 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. juli 2017.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

---

2. Konference om bæredygtig jordforvaltning KOM-dokument foreligger ikke

---

Nyt notat

Resumé

Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 6. november 2017 vil orientere om en konference afholdt i Tallinn den 5. oktober 2017 om emner relateret til bæredygtig fødevarerproduktion og jordforvaltning. Følgende emner blev behandlet på konferencen: Jord og de globale udfordringer, tilstanden for jord i Europa, lovgivning og jord og arealer brugt til bæredygtig fødevarerproduktion. Der blev ikke konkluderet eller udarbejdet anbefalinger på konferencen, men der var generelt fokus på behovet for politikudvikling på EU-niveau. Sagen forventes på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 6. november 2017 med henblik på præsentation fra formandskabet samt udveksling af synspunkter.

Baggrund

Sagen forventes på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 6. november 2017 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Det estiske formandskab afholdt den 5. oktober 2017 en konference i Tallinn med overskriften: ”Jord til bæredygtig fødevarerproduktion”, hvor følgende emner blev behandlet: Jord og de globale udfordringer, til-

standen for jord i Europa, lovgivning og jord og arealer brugt til bæredygtig fødevarerproduktion. Der blev ikke konkluderet eller udarbejdet anbefalinger på konferencen, men der var generelt fokus på politikudvikling på EU-niveau. Der var blandt andet indlæg om forbindelsen til tilgrænsende politikområder – herunder vand- og klimaområdet, adgang og ejerskab til jord, forskning på området samt jord som forudsætning for bæredygtig fødevarerproduktion.

Der pågår pt. ingen forhandlinger af ny EU-lovgivning, der specifikt er rettet imod jordbundsforurening og bæredygtig forvaltning af jordressourcer. Det fremgår imidlertid af EU's 7. miljøhandlingsprogram, at medlemsstater bør arbejde for, at jord og økosystemer bruges bæredygtigt.

Kommissionen fremlagde i september 2006 en temastrategi om beskyttelse af jord. Kerneelementet i strategien var et forslag til et jordrammedirektiv (KOM(2006)232). Direktivet var opdelt i to hovedområder, et vedrørende jordforurening og et vedrørende bevarelse af jorden som ressource, herunder indsats over for andre typer forringelse af jorden, som jorderosion, jordpakning, tab af organisk materiale, forsøltning og andre fysiske eller kemiske forringelser af jorden. Forslaget var i stor udstrækning dækket af eksisterende dansk lovgivning. Kommissionen trak den 30. april 2014 forslaget tilbage, idet et blokerende flertal af medlemsstaterne fandt, at beskyttelsen af jord ikke er grænseoverskridende, og at det derfor bør være op til de enkelte medlemsstater at regulere området.

I regi af den fælles landbrugspolitik har man fra dansk side gennemført forskellige tiltag, der blandt andet har til formål at modvirke erosion og tab af kulstof fra landbrugsjorde. Desuden har man i Danmark indført en ordning for udtagning og ekstensivering af lavbundslande med højt indhold af organisk stof. Denne ordning mindsker udledningen af CO₂ og bidrager dermed til at opfylde EU's klimamål.

Der er i Rådet (landbrug og fiskeri) endvidere løbende drøftelser af håndteringen af ejerskab af jord. Fokus er blandt andet særligt på situationen i de nye medlemsstater, herunder aktive landmænd, udenlandske ejere, statsejet jord og strukturudvikling.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, idet der ikke foreligger et konkret forslag fra Kommissionen.

Konsekvenser

Præsentationen og drøftelsen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 6. november 2017 forventes i sig selv ikke at have statsfinansielle, lovgivningsmæssige og erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer har umiddelbart ingen bemærkninger. Landbrug & Fødevarer mener ikke at yderligere EU lovregulering er et velegnet instrument til bæredygtig jordforvaltning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre medlemsstaters holdninger til sagen.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen anerkender, at en hensigtsmæssig forvaltning af jordressourcer er en af forudsætningerne for en bæredygtig fødevarerproduktion. Derfor vil regeringen tage formandskabets beretning fra konferencen til

efterretning, idet man arbejder for, at den fælles landbrugspolitik efter 2020 giver medlemsstaterne mulighed for at understøtte forvaltning af jordressourcer, der kan bidrage positivt til at nå EU's mål på klima-, miljø, og naturområdet.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Markedssituationen for mælk og intervention af skummetmælkspulver KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Markedssituationen for mælk var vanskelig i 2014-2016 på grund af lave priser, der især skyldtes det russiske importforbud mod landbrugsvarer fra EU og en generel ubalance mellem udbud og efterspørgsel. På det seneste har der været en markant forbedring af markedssituationen mælk og mejeriprodukter. Dog kan der i mejerisektoren observeres en markant ændring mellem prisen på smør, der er meget høj, og prisen på skummetmælkspulver, der er forholdsvis lav. Kommissionen har på den baggrund fremlagt et arbejdsdokument om skummetmælkspulver. Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 6. november 2017 med henblik på orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen forventes at give en orientering om markedssituationen for mælk og intervention af skummetmælkspulver, herunder særligt Kommissionens arbejdsdokument om skummetmælkspulver.

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 6. november 2017 med henblik på orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Markedssituationen for mælk og mejeriprodukter

I perioden fra 2014 frem til sommeren 2016 var der internationalt og i EU betydelige prisfald på mælk og mejeriprodukter. Det skyldes et meget stort udbud af mælk på markedet som følge af produktionsudvidelser i New Zealand, USA, Australien og EU, dårlig efterspørgsel på grund af det russiske importforbud og vigende efterspørgsel fra Kina. Situationen er siden sommeren 2016 forbedret væsentligt, og priserne har været stigende.

I EU kom der en stigning i mælkeproduktionen efter mælkekvoternes ophør den 31. marts 2015. Fra juni 2016 begyndte produktionen dog at falde, således at produktionen i kalenderåret 2016 kun steg med 0,4 % sammenlignet med kalenderåret 2015. Denne udvikling er fortsat, idet mælkeindvejningen i perioden januar-juli 2017 var 0,2 % lavere end i samme periode af 2016. Dog har mælkeindvejningen været stigende siden marts 2017.

Det generelt høje udbud i 2015 og delvist 2016 påvirkede prisniveauet. Afregningsprisen til producenterne i EU faldt derfor frem til juli 2016, hvor den udgjorde 25,7 cent/kg. Det var et fald på 19 % sammenlignet med januar 2015 og 36 % sammenlignet med december 2013, hvor prisen var historisk høj. Siden sommeren 2016 er prisen væsentligt forbedret og har siden årsskiftet ligget på cirka 33 cent/kg med svagt stigende tendens, således at den primo september udgør 34,5 cent/kg. i gennemsnit for EU. I Danmark har afregningsprisen til producenterne fulgt en lignende udvikling. Arlas pris til konventionelle producenter i blandt andet Danmark lå i juni og juli 2016 på 1,86 kr./kg (uden diverse tillæg). Det var et fald på over 33 % i forhold til før det russiske importforbud. Prisen er i oktober 2017 på 2,90 kr./kg. Produktpriserne på for eksempel ost, mælkepulver mm. faldt ligeledes væsentligt i 2015. Sidenhen er priserne med en enkelt undtagelse blevet væsentligt forbedret. Det gælder for ost og sødmælkspulver og særligt smør, hvor prisen nu er rekordhøj på 647 €/100

kg. Det skyldes en stigende efterspørgsel efter mælkefedt frem for vegetabilsk fedt. Derimod ses for skummetmælkspulver en vigende efterspørgsel og prisfald, og den nuværende pris på 165 €/100 kg er omkring interventionsniveauet, hvorfor der sker opkøb til intervention trods en generel god markedssituation for mejeriprodukter jf. nedenfor. Ændringerne i efterspørgslen har medført en markant ændring i prisforholdet mellem smør og mælkepulver.

Ordningen for opkøb via intervention af skummetmælkspulver blev anvendt i 2015 og 2016. Der har dog ikke været interventionsopkøb i Danmark. Der har ikke været opkøb af smør til intervention i EU i perioden. Der var frem til december 2016 opkøbt 374.831 tons skummetmælkspulver. Det svarer til ca. 33 % af den årlige produktion af skummetmælkspulver i EU. På grund af den forbedrede markedssituation i anden halvdel af 2016 indledte Kommissionen i december 2016 salg af skummetmælkspulver fra interventionslagre ved licitationer. I første omgang for en mængde på 22.500 tons, hvoraf 40 tons blev solgt ved den første licitation i december 2016, hvorefter der alene er solgt 100 tons. Det er alt, hvad det har været muligt at sælge på i alt 11 dellicitationer, idet Kommissionen har vurderet de fleste bud værende for lave. Tværtimod har der som konsekvens af de vigende priser på skummetmælkspulver været fornyet opkøb af ca. 14.000 tons skummetmælkspulver til intervention siden 27. marts 2017. Det skal bemærkes, at i medfør af reglerne i Den Fælles Markedsordning har virksomhederne i EU krav på at kunne sælge skummetmælkspulver til intervention i perioden den 1. marts til den 30. september til en fast pris på 169,8 €/100 kg for en mængde på op til 109.000 tons.

I EU har der siden starten af det russiske importforbud i august 2014 og frem til udgangen af 2016 været iværksat ordninger med støtte til privat oplagring af henholdsvis smør og ost. Der har ligeledes været støtte til privat oplagring af skummetmælkspulver, som var åben indtil udgangen af februar 2017. Ordningerne har ikke været anvendt i Danmark.

Krisepakke

Kommissionen iværksatte i juli 2016 en krisepakke på 500 mio. € for mælkesektoren og den øvrige husdyrsektor. Krisepakken består i en støtte til frivillig reduktion af mælkeproduktion på EU-niveau til 150 mio. € og en støtteordning med nationale kuverter på 350 mio. €, hvoraf den danske andel udgør 9,3 mio. € (69 mio. kr.). Reduktionsordningen er en EU-ordning med finansielle incitamentter til de landbrug, som frivilligt reducerer produktionen. Der har under reduktionsordningen i Danmark været ydet ca. 31 mio. kr. i støtte til 364 danske mælkeproducenter. I forhold til anvendelsen af de nationale kuverter er der fastsat en række tiltag, som medlemsstaterne kan vælge imellem for at fremme bæredygtig udvikling og bidrage til markedsstabilisering. Den danske kuvert anvendes som støtte til mælkeproducenter, omfattet af en obligatorisk kvalitetsordning. Midlerne vil være endeligt udbetalt med udgangen af september 2017. Kommissionen iværksatte i efteråret 2015 en lignende krisepakke på 500 mio. €.

Kommissionens arbejdsdokument om skummetmælkspulver

Kommissionen præsenterede på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 9. oktober 2017 et arbejdsdokument om skummetmælkspulver, hvoraf det fremgår, at der er sket en strukturel ændring på mælkeproduktmarkedet, hvor prisforholdet mellem smør og proteindelen er ændret fra et forhold omkring 1,4 over de sidste 10 år, til nu at være steget markant til omkring 4. Kommissionen anfører, at hvis der ikke foretages ændringer i interventionsmekanismen for mælkepulver, vil der således blive opkøbt mælkepulver til EU-lagre selvom markedet samlet set er sundt og med rimelige priser. Dette skyldes at interventionsreglerne er, at der i perioden marts-september kan opkøbes op til 109.000 tons mælkepulver til fast pris. I arbejdsdokumentet lægges op til en refleksion over dette.

Kommissionen har efterfølgende lagt op til at reducere loftet for opkøb til fast pris i 2018 (i øjeblikket 109.000 tons) til 0 tons og starte den næste opkøbsperiode (fra 1. marts 2018) med en udbudsprocedure. Det vil kræve en ændring af artikel 3, stk. 1 i Rådets forordning 1370/2013. Intervention vil forblive tilgængelig, som det er fastsat i basisretsakten (markedsordningen 1308/2013), men intervention vil ifølge Kommissionen med udbudsprocedure blive anvendt på en mere kontrolleret måde under hensyn til markedssituationen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en orientering fra Kommissionen.

Konsekvenser

Der er ikke statsfinansielle, lovgivningsmæssige og erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget ved drøftelsen. En tilpasning af interventionsmekanismen for skummetmælkspulver vil kunne have konsekvenser for EU's budget.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer er enige i, at der er usædvanlig situation på mælkemarkedet i form af lave priser på skummetmælkspulver og høje priser på særligt smør, men også andre produktkategorier. Landbrug og Fødevarer mener, at de eksisterende instrumenter, der bidrager til at stabilisere Markedet, skal fastholdes indtil videre, men er åben over for en diskussion om, hvorledes disse i fremtiden bedre kan afspejle lignende situationer med en stor prisforskel på de forskellige produktkategorier indenfor mejeri. Det er i samme ombæring nødvendigt, at overveje hvordan man i fremtiden definerer et godt mejerimarked. Dette har tidligere været lettere, da priserne på de forskellige produktkategorier i højere grad har fulgtes ad. En eventuel tilpasning af interventionsinstrumentets anvendelse i næste periode bør gøres afhængig af, hvorledes markedssituation er, når interventionsperioden begynder 1. marts 2018. Der bør derfor ikke træffes beslutning om dette på nuværende tidspunkt, da det er umuligt at spå om markedssituationen til den tid.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det må forventes, at en række medlemsstater vil udtrykke bekymring over de store lagre af skummetmælkspulver, som påvirker markedssituationen i negativ retning. Der kan komme ønsker om, at pulveret anvendes til alternative formål for eksempel til uddeling til dårligt stillede. En række medlemsstater vil umiddelbart være skeptiske overfor at ændre interventionsmekanismen for skummetmælkspulver, mens andre medlemsstater, herunder Danmark, vil være åbne overfor at drøfte en tilpasning.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen arbejder for at underbygge en markedsorienteret og konkurrencedygtig landbrugssektor og et velfungerende indre marked, idet man er åbne overfor at drøfte mekanismen for intervention af skummetmælkspulver.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Markedssituationen for landbrugsvarer har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 6. oktober forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 9. oktober 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 28. september 2017.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

---

4. Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om medlemsstaternes nationale handlingsplaner og om fremskridt i gennemførelsen af direktiv 2009/128/EF om bæredygtig anvendelse af pesticider KOM (2017) 587

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremsendt en rapport til Rådet og Europa-Parlamentet om medlemsstaternes nationale handlingsplaner om bæredygtig anvendelse af pesticider. I rapporten finder Kommissionen generelt, at rammedirektivet om bæredygtig anvendelse af pesticider ikke har medført store forbedringer i forhold til at reducere miljø- og sundhedsrisici. Dette skyldes ifølge Kommissionen overvejende medlemsstaternes implementering af direktivet. Dele af indsatsen i enkelte medlemsstater – herunder Danmark – fremhæves imidlertid positivt. Sagen forventes sat på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 6. november 2017 med henblik på præsentation.

Baggrund

Kommissionen har den 10. oktober 2017 fremlagt rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om medlemsstaternes nationale handlingsplaner og om fremskridt i gennemførelsen af direktiv 2009/128/EF om bæredygtig anvendelse af pesticider og udveksling af synspunkter.

Kommissionen skal, ifølge artikel 4, stk. 3 og artikel 16 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/128/EF om en ramme for bæredygtig anvendelse af pesticider fremlægge en rapport om de nationale handlingsplaner, som medlemsstaterne har udarbejdet med henblik på at nå direktivets målsætninger.

Sagen forventes sat på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 6. november 2017 med henblik på præsentation.

Formål og indhold

Direktivet om en ramme for bæredygtig anvendelse af pesticider indebærer, at medlemsstaterne skal udarbejde nationale handlingsplaner for, hvorledes de vil nå direktivets mål om at mindske de risici og virkninger, som pesticider kan have for menneskers sundhed og miljøet. Handlingsplanerne skal endvidere fremme anvendelsen af integreret bekæmpelse af skadevoldere (IPM) og alternative metoder eller teknikker såsom ikke-kemiske alternativer til pesticider.

Direktivet forpligter endvidere Kommissionen til at fremlægge en rapport om medlemsstaternes nationale handlingsplaner for Rådet og Europa-Parlamentet. Den 10. oktober 2017 oversendte Kommissionen rapporten til Rådet og Europa-Parlamentet. Rapporten er grundlæggende kritisk overfor medlemsstaterne implementering af direktivet. Blandt andet kritiseres at hovedparten af medlemsstaternes nationale handlingsplaner ikke indeholder kvantificerbare mål og indikatorer. Et andet fremtrædende kritikpunkt er, at integreret bekæmpelse af skadevoldere (IPM) ikke er tilstrækkeligt udbredt i medlemsstaterne, og at brugen af dette værktøj ikke kontrolleres på bedriftsniveau.

Rapporten beskriver herudover generelt, hvorledes medlemsstaterne samlet efterlever de forskellige dele af direktivet. Det fremhæves, at der er store forskelle i udformning og indhold af medlemsstaternes nationale handlingsplaner, og at der generelt er behov for forbedringer. Kommissionen trækker blandt andet følgende forhold frem:

- Hvad angår uddannelse og certificering af professionelle brugere af pesticider er niveauet tilsyneladende højt, men det er svært at sige med sikkerhed på grund af mangel på data.
- De fleste medlemsstater indsamler information om tilfælde af akut forgiftning med pesticider, men kvaliteten af den indsamlede information er ifølge Kommissionen ofte svingende.
- Hvad angår kontrol med sprøjter har medlemsstaterne generelt implementeret direktivet korrekt, men der er forskelle i implementeringen.
- Spredning af pesticider fra luften (typisk fra flyvemaskine) er generelt ikke tilladt.
- Medlemsstaterne har indført tiltag for at beskytte vandmiljøet med forurening med pesticider, men da kun et fåtal har kvantificerbare mål, er det svært at vurdere virkningen.
- De fleste medlemsstater har regler for brug og opbevaring af pesticider.

Rapporten fremhæver i øvrigt Danmark, som en af de få medlemsstater, der har fastsat et specifikt og ambitiøst mål for indsatsen. Generelt bliver Danmark nævnt for at have indført mange gode indsatser i den danske handlingsplan og pesticidafgiften og pesticidbelastningsindikatoren er fremhævet særligt. Dog kritiserer Kommissionen visse forhold i relation til uddannelse og kontrol med integreret produktion.

Kommissionens rapport er ikke ledsaget af forslag til lovgivning, men Kommissionen tilkendegiver i rapporten, at der i samarbejde med medlemsstaterne vil blive arbejdet videre med en fælles ramme for risikoindikatorer på EU-niveau.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets foreligger endnu ikke.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Rapporten har ikke i sig selv statsfinansielle, lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §-2 udvalget (landbrug) og EU-Miljøspecialudvalget.

Det Økologiske Råd finder det meget vigtigt, at direktivet om bæredygtig anvendelse af pesticider fører til en markant reduktion af pesticidanvendelsen. Et af de vigtige midler hertil er – udover at øge omlægning til økologi - at gennemføre principperne om IPM på de konventionelle brug. IPM-principperne fremstår i direktivet umiddelbart som obligatoriske, men i praksis opfattes de som frivillige, tilsyneladende fordi der ikke er vedtaget en juridisk definition af principperne, som kan danne baggrund for håndhævelse af overholdelse. Det Økologiske Råd opfordrer derfor regeringen til at fremføre i Rådet, at der er behov for at vedtage sådanne definitioner, så IPM-principperne kan gøres obligatoriske, og overholdelsen kan håndhæves. Kommissionens konstatering af manglende resultater generelt i medlemslandene bekræfter dette fundamentale problem. Såfremt man ikke kan komme igennem med dette, bør man ifølge Det Økologiske Råd i det mindste udvikle fleksible evalueringsværktøjer, der kan dokumentere reel implementering af IPM principperne.

Danmark fremhæves som et af de lande, der udviser de bedste resultater. Det Økologiske Råd er enige i, at Danmark har taget gode skridt ved at sætte et konkret reduktionsmål og forhøje afgiften på de værste pesticider. Men der er også en række svagheder i den danske implementering, som ikke bliver bedre af, at der er mange andre lande, som gør det endnu ringere. Der foreligger ingen dokumentation for væsentlige fremskridt inden for det konventionelle landbrug i forhold til udbredelse af nogle af de vigtigste af IPM-principperne: varieret sædskifte, monitorering af skadevoldere før eventuel sprøjtning, brug af ikke-kemiske bekæmpelsesmetoder, pletsprøjtning. Det samme gælder omfanget af anvendelse af glyphosat til høstsikring/nedvisning i marker, hvor ukrudtsproblemer ikke kan begrunde anvendelsen. Det Økologiske Råd opfordrer derfor regeringen til at sikre, at der tilvejebringes dokumentation på disse områder.

Samtidig er der brug for effektive virkemidler til at indføre teknologi, som reelt reducerer mængden af sprøjtning. Her henviser Det Økologiske Råd til anbefaling nr. 17 fra Natur- og Landbrugskommissionens rapport – især det, der udtrykkes i handling nr. 2 om en slutdato for brug af forældet (ikke-intelligent) sprøjteudstyr. Det Økologiske Råd er enige i, at brug af belastningsindeks og differentieret pesticidafgift på grundlag heraf har en positiv effekt, men det er især i forhold til de pesticider, hvor man har et dækkende billede af deres fareegenskaber. I forhold til stoffer/midler, hvor man har et ufuldstændigt billede heraf, er der behov for generelle reduktioner. Derfor bør man ifølge Det Økologiske Råd også reducere behandlingshyppigheden, som netop giver et billede af den generelle sprøjtebelastning – men denne er tværtimod stigende, og regeringen anerkender ikke vigtigheden af at måle denne og reagere på resultaterne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre medlemsstaters holdning til Kommissionens rapport, men det er forventningen, at flere medlemsstater vil påpege vanskelighederne i at kontrollere integreret bekæmpelse af skadevoldere på bedriftsniveau

Regeringens generelle holdning

Regeringen vil tage Kommissionens præsentation af rapporten til efterretning, idet man i samarbejde med Kommissionen og andre medlemsstater vil søge at få afklaret behovet for opfølgning.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

---

5. Forslag Europa-Parlamentets og Rådets forordning om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter

KOM(2014)180

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. juli 2017. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til en ny økologiforordning. Forslaget lægger op til at fjerne en stor del af de undtagelsesmuligheder, der er i dag, og til øget harmonisering. Der lægges samtidig op til, at kontrollen skal være mere produktorienteret og risikobaseret end i dag bortset fra, at detailbutikker ikke længere skal kunne undtages fra økologikontrol. Der indføres krav om indførelse af et miljøforvaltningssystem på større fødevarer- og fodervirksomheder. Muligheden for at kunne anvende nationale logoer og nationale storkøkken-regler opretholdes. Som et led i tilpasningen til Lissabontraktaten får Kommissionen tillagt beføjelser til udmøntning, dels ved gennemførelsesretsakter med komitéprocedurer, dels ved delegerede retsakter. Forslaget strammer kravene til økologiske produkter, som er importeret fra tredjelande. Produkterne skal med forslaget fremover opfylde bestemmelser, som er identiske med nærværende forslag om en ny økologiforordning. Dog kan der indgås egentlige handelsaftaler med tredjelande, der er baseret på ækvivalente regler. Forordningsforslaget ledsages af en handlingsplan og et oplæg til at give Kommissionen mandat til at forhandle økologi-handelsaftaler med tredjelande. Forslaget forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark eller resten af EU. Rådet vedtog den 16. juni 2015 en generel indstilling. Europa-Parlamentet har den 13. oktober 2015 vedtaget deres ændringsforslag. Der blev den 28. juni 2017 opnået foreløbig enighed om et kompromis mellem formandskabet, Europa-Parlamentet og Kommissionen i trilogforhandlingerne. Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Baggrund

Kommissionen har den 24. marts 2014 fremlagt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, handlingsplan for økologi samt henstilling om økologiaftaler med tredjelande. Forordningsforslaget er modtaget i en dansk sprogudgave fra Rådssekretariatet den 25. marts 2014.

Forordningsforslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Forslaget fokuserer på øget brug af de økologiske principper. Dette udmøntes ved, at produktionen i højere grad skal baseres på økologiske råstoffer og hjælpestoffer, og ved at mange af de nuværende undtagelsesmuligheder fjernes. Det vil blandt andet berøre områder som brugen af ikke-økologiske frø, indsættelse af ikke-

økologiske dyr, anvendelsen af ikke-økologisk foder og nationalt udstedte tilladelser til at bruge op til 5 % ikke-økologiske landbrugsingredienser i fødevarer, og muligheden for at have samtidig drift og for at få ned-sat omlægningstiden i særlige tilfælde. Forslaget giver endvidere adgang til at lade kvæg opstalde i bindestalde, når der er tale om mikrovirksomheder. Overgangsordninger forventes fastsat af Kommissionen.

Forslaget indebærer, at der indføres grænseværdier for utilsigtede pesticidrester i økologiske produkter. Overskrides disse grænseværdier, kan produktet ikke markedsføres som økologisk. Dermed vil kontrollen bevæge sig fra at være procesorienteret (kontrol af forhold, der indgår i den samlede produktionskæde) til at være mere produktorienteret (kemiske analyser).

Med forslaget udvides forordningens anvendelsesområde fra alene at omfatte varer på Traktatens bilag I, herunder fødevarer, til yderligere at omfatte visse andre relaterede fødevarer- og landbrugsprodukter, som for eksempel havsalt og pollen. Desuden får Kommissionen beføjelser til via delegerede retsakter at supplere og udvide forordningens anvendelsesområde.

Muligheden for at kunne anvende nationale logoer og nationale storkøkkenregler opretholdes.

Kontrolbestemmelserne bliver flyttet til kontrolforordningen (rådsforordning 882/2004), hvorefter Kommissionen bemyndiges til at fastlægge særlige kontrolfrekvenser, som differentieres ud fra en risikovurdering. Forslaget giver ikke, som i den nuværende forordning, medlemsstaterne mulighed for nationalt at fritage detailbutikker, der alene forhandler, men ikke tilbereder økologiske fødevarer, fra kontrol. Virksomheder, der distribuerer økologiske produkter anmeldes særskilt og omfattes af særskilt økologikontrol. Kravet om kontrol af input/output-balance (dokumentationen af, at der er balance mellem indgående og udgående mængder af økologiske varer på virksomhederne) fjernes. Det samme gælder muligheden for at foretage en stikprøvevis krydskontrol af overensstemmelse af mængderegistreringerne hos leverandører og aftagere.

Med forslaget indføres krav om udarbejdelse af et miljøforvaltningssystem på større fødevarer- og fodervirksomheder.

Forslaget strammer kravene til økologiske produkter, som er importeret fra tredjelande. Produkterne skal med forslaget fremover opfylde bestemmelser, som er identiske med nærværende forslag om en ny økologi-forordning. Størstedelen af importen baseres i dag på krav om ækvivalens med EU-reglerne. Fremadrettet forventes ækvivalensbetingelser på import kun anvendt for de tredjelande, som EU indgår økologi-handelsaftaler med.

For små primærproducenter bliver der mulighed for at blive gruppeautoriseret. Forslaget indebærer, at Kommissionen får tillagt beføjelser til udmøntning, dels ved gennemførelses-retsakter med komitéprocedurer, dels ved delegerede retsakter.

Formandskabets ændringsforslag

Det italienske formandskab fremlagde i december 2014 et kompromisforslag for forslagens artikel 1-19, der trækker i retning af bestemmelserne i den eksisterende rådsforordning 834/2007, idet muligheden for samtidig drift tillades og mange af de nugældende undtagelses- og fleksibilitetsregler opretholdes. Derved lægger kompromisforslaget op til, at det fortsat er muligt at anvende ikke-økologiske frø og avlsdyr, at få nedsættelse af omlægningstiden, og opretholde den nuværende mulighed for at anvende ikke-økologisk foder. Endvidere opretholdes de nuværende krav til selvforsyningsgrad for foder og omlægningsfoder. Herudover indeholder kompromisforslaget den nuværende mulighed for nationalt at udstede tilladelser til at bruge op til 5 % ikke-økologiske landbrugsingredienser i fødevarer. Kompromisteksten lægger op til en skærpelse, idet kun bedrifter med mindre end 50 kvæg kan anvende bindestalde. Med kompromisteksten udgår kravet om udarbejdelse af miljøforvaltningssystemer for større fødevarer- og fodervirksomheder.

Det lettiske formandskab fremlagde i foråret 2015 yderligere kompromisforslag.

Anvendelsesområdet foreslås fastholdt som nuværende produktkategorier i økologiforordningen, dog suppleret med enkelte produkter, som for eksempel gær, kork, vinblade, palmehjerter, humleskud, uforarbejdede huder samt silke, rå uld og - bomuld. Havsalt fjernes samtidigt fra listen. Desuden delegeres det til Kommissionen at supplere anvendelsesområdet, dog alene med produkter, der har en tæt forbindelse til landbrugsmæssige produkter.

I forhold til at afgrænse, hvilke primærproducenter, der vil kunne blive gruppeautoriseret foreslås, at medlemsstaterne kan vælge mellem en omsætningsgrænse på 25.000 €, et standardudbytte på 15.000 €, eller en hektargrænse på 5 hektar, eller en kombination af disse. Kommissionen skal ved gennemførelsesbestemmelser fastsætte yderligere specifikke krav for blandt andet produktkategorier og afstandskrav. Gruppecertificering dækker også alge- og akvakultur-brug.

En specifik grænseværdi for utilsigtede pesticidrester i økologiske produkter erstattes af, at en sådan tilstedeværelse skal undersøges i forhold til at fastslå kilden til tilstedeværelsen og for at tage stilling til, om produktet fortsat kan mærkes som økologisk. Samtidigt udvides det til at dække forekomst af utilsigtede produkter/stoffer og ikke kun pesticidrester. Der lægges desuden op til, at der skal udarbejdes fælles krav til både analysemetoden og vurderingen af den konstaterede forekomst. Herunder de kriterier, der skal lægges til grund for, hvornår et produkt med en utilsigtet forekomst skal nedklassificeres eller kan bevare den økologiske status. Herudover skal medlemsstaterne årligt indberette om fundne kontamineringer og tilhørende sagsopfølgning med henblik på, at Kommissionen med udgangen af 2020 skal udarbejde en rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om disse fund samt, hvis relevant, forslag til specifikke grænseværdier. Den oprindeligt foreslåede kompensationsordning udgår af forslaget.

Der lægges endvidere op til en opblødning i forhold til, at for eksempel uddannelsesinstitutioner, forskningsvirksomheder, planteskoler og frøformeringsvirksomheder dels kan dyrke samme plantesorter, og at der for fiskeyngel og avlscentre ikke er krav om forskellige dyrearter på samme enhed (blandet produktion).

Det er foreslået præciseret, at det fortsat kan tillades, at der foretages operative indgreb på dyr, når det sker af hensyn til dyrevelfærd eller personalets sikkerhed. Halekupering, næbtrimning og afhorning anføres.

Kompromisteksten viderefører status quo i forhold til, at ikke-økologiske dyr under visse forudsætninger og i en begrænset del af året kan afgræsse økologiske arealer.

I forhold til importspørgsmålet ændres der ikke på, at importsystemet hovedsageligt skal baseres på identisk regelefterlevelse (compliance). Dog kan Kommissionen tage hensyn til særlige klimatiske og lokale forhold ved udarbejdelse af reglerne for indholdet af importcertifikaterne.

Det lettiske formandskab lægger op til, at kontrolbestemmelserne flyttes fra kontrolforordningen til økologiforordningen. Der lægges endvidere op til flere ændringer af kontrolbestemmelserne, heriblandt skal kontrollens fokus og tilsynsfrekvensen fastlægges ud fra en risikobaseret tilgang. Det vil sige baseret på parametre som; virksomhedsstørrelse, virksomhedstype- og struktur, sammenblandingsfare og tidligere overtrædelser. Der foreslås ligeledes retningslinjer for, hvornår økologiske produkter skal nedklassificeres. Der introduceres en årlig verifikation af overholdelsen af økologireglerne. Denne verifikation skal som hovedregel foretages på et fysisk kontrolbesøg, men kan også være en dokumentkontrol på lavrisikovirksomheder. Alle virksomheder skal dog kontrolleres fysisk mindst hver 30. måned.

Kompromisteksten introducerer gennemførelsesbestemmelser på langt flere områder end det oprindelige forslag fra Kommissionen, der i vidt omfang indeholdt beføjelser til Kommissionen i form af delegerede retsakter. Kommissionen har dog fortsat en delegation til at fastsætte detaljerede produktionsregler på områder, hvor der endnu ikke er fastlagt økologiske detailregler på fællesskabsniveau. Der sikres mulighed for, at nationale regler kan anvendes i en overgangsperiode.

Rådets generelle indstilling

Rådet vedtog på baggrund af kompromisforslaget fra det lettiske formandskab den 16. juni 2015 en generel indstilling. Kompromisforslaget blev i den forbindelse justeret i forhold til spørgsmålet om årlig kontrol, hvor det blev præciseret, at kontrolfrekvensen for aflæggelse af fysiske kontrolbesøg mindst skal ske hver 30. måned. Under forudsætning af, at det krav overholdes, kan medlemsstater, for lavrisikoooperatører, fravælge at gennemføre en årlig fysisk kontrol. Kompromisforslaget blev suppleret med en fælles definition af lavrisikoooperatører.

Endvidere blev kompromisteksten fra det lettiske formandskab korrigeret i forhold til, at der ikke indføres en særlig grænseværdi for pesticidrester og ikke-tilladte stoffer i økologiske produkter. Justeringen medfører, at der blev adgang for medlemsstater, der har indført en sådan grænseværdi, til at opretholde den indtil 31. december 2020. Endeligt skal der foreligge en rapport om håndteringen af fund af pesticidrester og ikke-tilladte stoffer senest i 2020. Herudover blev kompromisforslaget vedtaget som Rådets generelle indstilling.

Trilogforhandlinger mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen

På basis af Rådets generelle indstilling gav medlemsstaterne den 9. november 2015 formandskabet mandat til at indlede trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet og Kommissionen. Trilogforhandlingerne er på nuværende tidspunkt ikke afsluttet. Der arbejdes særligt på at finde løsninger på spørgsmålet om import, indførelse af en grænseværdi, kontrol og strukturen i lovgivningen.

Det nederlandske formandskab fremlagde i marts 2016 et konkret ændringsforslag på import, som giver en smule mere smidighed i forhold til både Kommissionens forslag og til Rådets generelle indstilling. Import vil dog fortsat bygge på principperne i Kommissionens oprindelige forslag. Det vil sige, at import skal ske via identisk regelopfyldelse, dog suppleret med særlige handelsaftaler indgået for de vigtigste af EU's handelspartnere baseret på ækvivalensprincipper. De kontrolorganer som er godkendt under ækvivalenssystemet i dag vil blive udfaset over 5 år. Ændringsforslaget giver også Kommissionen adgang til i en 2-årig periode at tillade visse økologiske produkter og stoffer i produktionen i tredjelande, der ikke kan opfylde kravet om identisk regelopfyldelse.

Hverken Rådet eller Europa-Parlamentet ønsker at indføre en særlig pesticidgrænseværdi for økologiske produkter. Kommissionen ønsker, at der i det mindste bliver indført en aktionsgrænseværdi, som udløser, at en given sag skal undersøges nærmere.

Vedrørende kontrol er forhandlingerne om kontrolforordningen afsluttet med det resultat, at økologikontrolkravet bevares i økologiforordningen og med en kortfattet artikel om økologikontrol i kontrolforordningen, som dog ikke omhandler selve frekvensen af kontrollen.

I forhold til spørgsmålet om årlig kontrol, var der i Rådets generelle indstilling lagt op til at der højst måtte gå 30 måneder mellem et fysisk kontrolbesøg, men hvor medlemsstaterne kan vælge at opretholde årlig kontrol for alle producenter. I det nyeste kompromisforslag fra det nederlandske formandskab foreslås som udgangspunkt en årlig kontrol. Producenter der opfylder visse risikokriterier, blandt andet opnår tre på hinanden følgende kontrolbesøg uden anmærkninger, får status som lavrisikoproducenter, hvor der ikke må gå mere end 24 måneder mellem et fysisk kontrolbesøg.

Med hensyn til kontrol af detailbutikkerne lægges der på nuværende tidspunkt op til, at kun handel med færdigpakkede fødevarer undtages for økologikontrol. I modsætning til i dag, hvor detailbutikker der forhandler ikke færdigpakkede økologiske produkter, for eksempel uemballeret frugt og grønt, også kan undtages for økologikontrol.

Diskussionen om strukturen i forslaget har under slovakisk formandskab udviklet sig i en retning, der peger mere i retning af at lade flere bestemmelser være formuleret direkte i basisforordningen. Det vil medføre, at

antallet af delegationer til Kommissionen reduceres. Der vil fortsat være detailregler, som skal fastlægges via gennemførelsesbestemmelser (delegation til Kommissionen eller som gennemførelsesretsakt).

Specifikt for akvakultur lægges der nu op til, at muligheden for at bruge op til 50 % ikke-økologisk yngel forlænges 3 år til 31. december 2019. Myndighederne skal dog autorisere anvendelsen, der er betinget af at de nationale databaser for økologisk yngel er afsøgt. Derudover er der også en række andre tekniske spørgsmål, primært foranlediget af Europa-Parlamentets interesser, som har været diskuteret i løbet af det slovakiske formandskab. Se her afsnit under Europa-Parlamentets udtalelser.

Det nederlandske formandskab lykkedes ikke med at afslutte forhandlingerne inden den 1. juli 2016.

Det maltesiske formandskab fremsatte i februar 2017 en ny kompromistekst. Denne indeholder blandt andet ikke krav om nationale grænseværdier for pesticider, men åbner op for, at disse kan indføres på nationalt niveau. Kompromisforslaget indeholder endvidere krav om årlig verifikation af de økologiske regler samt krav om, at der maksimalt må gå 24 måneder mellem 2 kontrolbesøg. Hvad angår salg af økologiske produkter i detailhandlen, indeholder kompromisteksten et krav om butikker, der sælger uindpakkede økologiske produkter skal lade sig registrere. Endelig indeholder teksten en imødekommelse af Europa-Parlamentets ønske om at al økologisk væksthushproduktion skal foregå i bundjord. Kompromisteksten indeholder dog en undtagelse for dette krav såfremt væsentlige dele af en medlemsstats areal ligger nordligere end den 56. breddegrad (dette omfatter Danmark, Sverige, Finland, Estland, Letland og Litauen).

Formandskabets reviderede kompromistekst fra april 2017, indeholder derudover blandt andet skærpede krav til kontrol med uindpakkede produkter i detailhandlen samt visse ændringer i kontrolreglerne. Der foreslås en bagatelgrænse på 5.000 kilo eller 20.000 €, der undtager for systematisk økologikontrol, når der forhandles uindpakkede økologiske produkter. Medlemsstaterne kan selv fastsætte en lavere bagatelgrænse.

Formandskabets seneste reviderede kompromistekst fra maj 2017 opretholder adgangen til, at medlemsstater selv kan fastsætte økologi grænseværdier for uønskede stoffer samt endvidere selv kan vælge at indføre tiltag til at begrænse muligheden for kontaminering med uønskede stoffer.

Der gives adgang til, at medlemsstaterne får øget valgfrihed i forhold til at fastsætte kriterier for gruppecertificering. Kriterier om en omsætningsgrænse på 25.000 €, et standardudbytte på 15.000 €, eller en hektargrænse på 5 hektar, udvides med et kriterium om udgifter til certificering, der overstiger 2 % af omsætningen eller af standardindtjeningen.

Kravet om, at væksthushproduktion skal foregå i bundjord videreføres sammen med en undtagelse for dette krav såfremt væsentlige dele af en medlemsstats areal ligger nordligere end den 56. breddegrad (dette omfatter Danmark, Sverige, Finland, Estland, Letland og Litauen, hvilket svarer til Nordzonen i pesticidforordning nr. 1107/2009), dog med krav om, at der skal være et højt indhold af jord i dyrkningsmediet (50-80 %).

Der lægges op til, at undtagelsesbestemmelserne, som giver adgang til at bruge ikke-økologisk plantemateriale eller dyr i produktionen, udfases over 15 år.

Der lægges op til, at der indføres lempeligere krav til heterogent plantemateriale og økologisk plantemateriale i forhold til afprøvningen af materialet. En væsentlig andel af kravene skal indføres via sortsbeskyttelsesdirektiverne.

Der lægges op til, at der kan tilsættes vitaminer, mineraler med videre til økologisk baby mad og økologiske tilskudsprodukter til børn.

Kommissionens forslag om, at økologikontrolbestemmelserne skal flyttes fra økologiforordningen til kontrolforordningen (rådsforordning 882/2004), er som følge af resultatet af forhandlingerne om kontrolforordningen opretholdt i økologiforordningen.

Foreløbigt kompromis

Der blev den 28. juni 2017 opnået foreløbig enighed om et kompromis mellem formandskabet, Europa-Parlamentet og Kommissionen i trilogforhandlingerne. Der udestår fortsat en formel godkendelse af kompromiset i både Rådet og Europa-Parlamentet. Forhandlingerne skete på basis af en revideret kompromistekst fra formandskabet, der i store træk blev fastholdt i det foreløbige kompromis mellem formandskabet, Europa-Parlamentet og Kommissionen i trilogforhandlingerne. Der er følgende hovedelementer:

- I forhold til håndteringen af pesticidrester blev der i store træk fastholdt status quo i forhold til den nuværende forordning. Kommissionen skal 4 år efter ikrafttrædelsen af forordningen fremlægge en rapport om emnet eventuelt ledsaget af forslag.
- På spørgsmålet om afgrænsede bede i drivhuse kan de eksisterende anlæg i Danmark, Sverige og Finland fortsætte produktionen i 10 år efter ikrafttrædelsen af forordningen, hvor Kommissionen i mellemtiden skal fremlægge en rapport om emnet eventuelt ledsaget af forslag.
- Der blev ikke foretaget justeringer i kompromisteksten om kontrol af detailhandlen.
- De nuværende bestemmelser for fjerkræbedrifter og fjerkræflokke blev stort set opretholdt.
- Der blev foretaget en række mindre justeringer i forhold til for eksempel midlertidige nationale regler for hønniker.
- I forhold til muslingeproduktion er der ikke foretaget nye ændringer i den seneste kompromistekst. Kommissionen har dog efterfølgende indikeret, at der eventuelt vil ske en teknisk tilpasning af teksten.
- Forordningen træder i kraft den 1. juli 2020.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets landbrugsudvalg har den 13. oktober 2015 vedtaget deres ændringsforslag.

Europa-Parlamentets ændringsforslag indeholder forslag om at opretholde en årlig fysisk kontrol. Deres forslag indeholder ikke krav om at indføre en særlig grænseværdi for pesticidrester i økologiske produkter, men lægger op til en harmonisering af undersøgelsesproceduren.

Europa-Parlamentets forslag ændrer ikke væsentligt i forhold til spørgsmålet om import, der i lighed med både Kommissionens og Rådets generelle indstilling, grundlæggende baseres på identisk regelopfyldelse (compliance), og kun ved særlige handelsaftaler opretholder import efter ækvivalensprincippet. Dog indeholder Europa-Parlamentets mulighed for en yderligere 2-årig forlængelse for særlige produkter, der ikke kan opfylde en identisk regelopfyldelse og vil kunne blive en mangelvare på markedet.

Europa-Parlamentet lægger op til, at anvendelsesområde fastlægges i basisretsakten, men med mulighed for, at Kommissionen via delegerede retsakter kan supplere anvendelsesområdet med landbrugsrelaterede produkter. Europa-Parlamentet lægger også op til, at storkøkkener skal omfattes af anvendelsesområdet og dermed harmoniseres.

Europa-Parlamentet lægger desuden generelt op til at videreføre fleksibilitet i forhold til produktionsreglerne. De lægger dog op til, at der fastsættes detailregler på husdyrområdet direkte i basisretsakten og via delegation til Kommissionen.

Europa-Parlamentet forslår blandt andet at stramme mulighederne for operative indgreb i forhold til gældende regler. Derved vil kun afhorning af kvæg og halekupering af får tillades. Det ser det ud til, at der muligvis kan opnås enighed om en sådan opstramning. Det vil i givet fald betyde, at der ikke længere kan klippes haler på svin eller næbtrimmes høner.

I forhold til bindestalde foreslår Europa-Parlamentet som et kompromis, at der alene tillades opstaldning af kvæg i bindestalde, hvis dyreantallet er maksimalt 50 dyr inklusiv opdræt. Dette er en opstramning i forhold til Rådets generelle indstilling.

Europa-Parlamentet foreslår, at der skal indføres et loft over besætningsstørrelser for svin og fjerkræ, der har indtil videre ikke været opbakning til dette i Rådet. Europa-Parlamentet har også haft ønsker til at fastsætte maksimumskrav til tilvækst for dyr til kødproduktion og for mælkeydelse (eksempelvis for kvæg). Dette har der ikke været opbakning til i Rådet eller Kommissionen.

Europa-Parlamentet har også foreslået, at økologisk væksthusholdning skal foregå i bundjord. Europa-Parlamentet lægger endvidere op til, at der skal være lempeligere krav for brug af heterogent plantemateriale. Der sås eller plantes på økologisk dyrkede arealer. Der er på nuværende tidspunkt ikke opnået enighed på området. Det samme gælder diskussionen af, om væksthusholdning skal foregå i bundjord, eller om dyrkning i afgrænsede bede fortsat kan accepteres. Herudover foreslår Europa-Parlamentet, at der skal indføres mål for miljøforbedrende tiltag for større virksomheder.

Europa-Parlamentet foreslår, at kontrolkravene skal fremgå af økologiforordningen og, at der oprettes et europæisk agentur for kontrol og svindel med økologiske produkter for at styrke det mellemstatslige kontrolsystem.

I forhold til kravet om selvforsyning med foder fra egen bedrift eller region er Europa-Parlamentet fortalende for at fastsætte en harmoniseret definition af regionsbegrebet samt for at hæve procentsatser i forhold til de nuværende krav om selvforsyning (på nuværende tidspunkt 20 procent for svin/fjerkræ og 60 procent for andre dyr). Det tyder på, at der kan opnås enighed om ikke at definere regionsbegrebet, men alternativt hæve procentsatserne for selvforsyning med 10 procentpoint, muligvis som en trinvis indfasning efter 2 år.

Endvidere ønsker Europa-Parlamentet at etablere databaser over tilgængeligheden af økologiske husdyr for at opnå en større grad af anvendelse af økologisk opdrættede dyr. Kommissionen støtter ikke en fælles EU-database og Rådet har hidtil ikke støttet nationale databaser for økologisk opdrættede dyr.

For akvakultur foreslår Europa-Parlamentet, at medlemsstaterne skal lave nationale databaser over tilgængeligt økologisk fiskekeygel. Derudover ønsker Europa-Parlamentet, at vilde fisk skal kunne anvendes i økologisk produktion efter 3 måneders i økologisk drift.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en revision af allerede vedtaget EU-lovgivning, og det er derfor regeringens opfattelse, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Ændringerne vil være direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget forventes at kunne medføre behov for mindre tilpasning af dansk lovgivning til den endelige forordning. Delegation til Kommissionen til at fastsætte detaljerede produktionsregler på områder, hvor der endnu ikke er udarbejdet detaljerede produktionsregler på fællesskabsniveau, kan være bremsende for den nationale udvikling, hvis medlemsstaterne ikke samtidigt får mulighed for at fastsætte nationale regler i den mellemliggende periode. Denne mulighed er givet i Rådets generelle indstilling.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget ventes at kunne få mindre statsfinansielle, erhvervsøkonomiske og administrative konsekvenser. Det var oprindeligt foreslået af Kommissionen, at undtagelsesbestemmelserne skulle udfases, men der lægges nu op til, at undtagelserne videreføres. Derfor kan der ikke forventes, at der skal bruges væsentligt færre ressourcer til udarbejdelse af dispensationer i primærproduktionen.

Der lægges ikke op til generelle forenklinger for producenterne. Den principdrevne linje i Kommissionens oprindelige forslag ville kunne indskrænke fleksibiliteten for de økologiske producenter og begrænse udviklingsmulighederne for økologien. Men i Rådets generelle indstilling lægges der ikke længere op til væsentlige begrænsninger i fleksibiliteten, hvilket grundlæggende støttes af Europa-Parlamentets ændringsforslag. Dog kan enkeltstående forslag stillet af Europa-Parlamentet medføre produktionsmæssige begrænsninger. Det gælder blandt andet forslaget om loft på besætningsstørrelser og indførelse af maksimums vækst- og produktionsrater i forhold til produktionsdyr.

En delegation til Kommissionen til at fastsætte detaljerede produktionsregler på områder, hvor der endnu ikke er udarbejdet detailregler på fællesskabsniveau, kan indebære øgede omkostninger for myndighederne og erhvervet i Danmark. Der indføres lettelser for små primærproducenter, der ventes at få mulighed for at blive gruppeautoriseret, hvilket forventes at reducere byrder for meget små landbrug. Ordningen forventes ikke at få nogen videre betydning i Danmark, idet de fleste økologiske landbrug er af en vis størrelse.

I Kommissionens oprindelige forslag var der krav om udarbejdelse af et miljøforvaltningssystem for de større fødevarer- og fodervirksomheder. Kravet om udarbejdelse af et miljøforvaltningssystem opretholdes ikke i Rådets generelle indstilling, men figurerer i Europa-Parlamentets ændringsforslag. Dette kan få mindre administrative konsekvenser for større virksomheder.

Kommissionens oprindelige forslag om at indføre særlige pesticidgrænseværdier i økologiske produkter er i Rådets generelle indstilling ændret til, at der skal sikres en mere ensartet håndtering af analyseresultat og sporing. Dog skal medlemsstaterne som noget nyt årligt indrapportere omfang og årsag til kontamineringsfund. Kommissionen skal på den baggrund udarbejde en rapport til Parlamentet og Rådet inden udgangen af 2020 med forslag til særlige grænseværdier, såfremt dette viser sig relevant. Tilgangen i Rådets generelle indstilling støttes grundlæggende af Europa-Parlamentets ændringsforslag. Dette kan få mindre administrative konsekvenser for myndighederne.

Det præcise omfang af de administrative konsekvenser for virksomheder og myndigheder vil generelt afhænge af de regler, som kommer til at indgå i den endelige tekst i basisforordningen, og som efterfølgende kan fastsættes via gennemførelsesbestemmelser. Eksempelvis vil en eventuel beslutning om, at der i øget omfang skal indføres nationale databaser få administrative konsekvenser for erhverv og myndigheder.

Et eventuelt krav om, at alle detailbutikker skal omfattes af kontrollen samt indførelsen af en mere risikobaseret kontrol, kan influere på udgifterne for myndigheder og erhverv. Såfremt alle detailbutikker skal omfattes af økologikontrol vil det medføre øgede kontroludgifter samt administration for butikkerne, der vil begrænse villigheden til at forhandle økologiske produkter. Indførelse af krav om, at distribution skal anmeldes særskilt og omfattes af økologikontrol kan ligeledes influere på udgifterne for myndigheder og erhverv. De økonomiske konsekvenser skal i begge tilfælde generelt analyseres nærmere. Der lægges nu op til, at detailbutikkerne skal undtages for kontrol, hvis de udelukkende forhandler færdigpakkede produkter.

Forslaget forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark eller resten af EU.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug), § 5-udvalget (fiskeri), Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg, Det Økologiske Fødevareråd og på høringsportalen.

Landbrug & Fødevarer er som udgangspunkt tilhængere af det politiske kompromisforslag fra juni 2017, dog med den forventning, at de begrænsninger, der ligger i forslaget for dansk økologisk muslingeproduktion, tilpasses. Landbrug & Fødevarer ved, at der arbejdes bredt for dette, og det er forventningen, at de skærpede krav til vandforholdene for økologisk muslingeproduktion kan justeres som en del af de tekniske tilpasninger, der pågår. Landbrug & Fødevarer bemærker dog, at man ikke kender de seneste justeringer og tekniske

tilpasninger af det samlede kompromisforslag fra juni 2017, og at Landbrug & Fødevarer på den baggrund endnu ikke har mulighed for at tage stilling til det endelige forslag.

Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at det indgåede forlig under trilogforhandlingerne den 28. juni 2017 er en forbedring i forhold til tidligere fremlagte forslag. Især lægger Landbrug & Fødevarer vægt på, at størrelsesbegrænsninger for økologisk æg- og fjerkræproduktion ikke er del af det indgåede forlig. Helt overordnet ser Landbrug & Fødevarer vedtagelsen af den nye forordning som et konstruktivt signal om fortsat vilje til samarbejde om regulering af økologien på EU-niveau. Det er ifølge Landbrug & Fødevarer helt centralt for videreførelsen af det stærke statslige økologimærke og smidig samhandel med økologiske varer på tværs af landegrænser. Derudover bliver der på nogle områder ifølge Landbrug & Fødevarer opnået en bedre harmonisering og en række konkurrenceforvridende dispensationsmuligheder bliver begrænset – herunder opstramning af muligheden for at bruge ikke-økologiske hønniker, anvendelse af ikke-økologisk udsæd og ikke-økologisk foder. Endelig bifalder Landbrug & Fødevarer at kontrolforhold og godkendelse af kontrol- og certificeringsorganer skærpes.

Landbrug & Fødevarer er dog fortsat meget utilfredse med, at forordningen vil betyde stop for udvidelser af økologiske væksthusholdninger i afgrænsede bede samt medføre u hensigtsmæssige krav for produktionen af økologiske fisk og muslinger. Endelig vil den nye forordning medføre øgede kontrolkrav i detailhandlen, som ifølge Landbrug & Fødevarer kan være u hensigtsmæssige i forhold til økologiens tilgængelighed overfor forbrugerne. Det er dog Landbrug & Fødevarers vurdering, at Danmark trods disse udfordringer, bør bakke op om vedtagelse af forordningen, da det vil give det bedste udgangspunkt for involvering i den efterfølgende implementering af forordningens indhold. Der bør især arbejdes på at minimere de negative konsekvenser jf. nedenstående bemærkninger, som Landbrug & Fødevarer har tidligere har indgivet i forhold til det fremsatte forslag, som ligger til grund for det vedtagne forlig:

Kravene til kontrol i detailledet er ifølge Landbrug & Fødevarer er stadig en udfordring. Bagatelgrænserne og den foreslåede tekst vedrørende salg af indpakkede varer kan ifølge Landbrug & Fødevarer være en hæmsko for salg af økologiske produkter i løsvægt i butikkerne. For meget bureaukrati kan medvirke til, at nogle butikker vil fravælge økologiske varer. Omvendt kan administrative lettelser motivere butikker til at prioritere økologiske varer. Landbrug & Fødevarer foreslår at der arbejdes mod løsninger som disse:

1. Hvis en butik udelukkende sælger den økologiske version af varen, kan butikken undtages kontrol, uanset om varen er indpakket eller ej.
2. Butikker kan undtages kontrol hvis varerne enten er individuelt indpakket som beskrevet i art. 24, eller hvis den løse vare er individuelt mærket på en fuldt omlagt virksomhed. På den måde kan der f.eks. sælges løse økologiske æbler, hvis hvert enkelt æble er mærket med økologimærke.

Forslaget om væksthusholdning i afgrænsede bede bør ifølge Landbrug & Fødevarer ændres. Dispensationen til at dyrke i afgrænsede bede bør ikke være tidsbegrænset eller låst fast på det eksisterende areal.

Landbrug & Fødevarer bakker op om, at Kommissionen bør præsentere en rapport om brugen af afgrænsede bede indenfor de næste ti år, og at rapporten, hvis passende, kan ledsages af et lovforslag. Dette vil også være i overensstemmelse med Kommissionens tidligere udmeldelser om, at rammerne for økologisk væksthusholdning skulle drøftes i og med erhvervet. Dette har været varslet på dagsordnerne på Kommissionens møder med erhvervet siden 2010, og i det lys virker det urimeligt, hvis økologisk væksthusholdning i afgrænsede bede skal udfases på baggrund af et politisk kompromis. Det er i øvrigt Landbrug & Fødevarers opfattelse, at de fleste modstandere af de nordiske landes dispensationsmuligheder ikke forholder sig til, hvor begrænset produktionsformen reelt er i disse lande, og at produktionen i alt overvejede grad er til hjemmemarkedet.

Landbrug & Fødevarer mener, at økologisk muslingeproduktions kobling til kravene om vandmiljøets tilstand fra vandrammedirektivet og havstrategirammedirektivet bør ændres, da produktionen af økologiske muslinger ellers bliver umuliggjort i Danmark. Optimalt set bør kravene ifølge Landbrug & Fødevarer fjernes. Alternativt bør der ifølge Landbrug & Fødevarer indskrives en dispensationsmulighed som for eksempel

følgende: De enkelte medlemslande kan give dispensationer til produktion i vandområder, hvor myndighederne vurderer, at vand- og produktionskvaliteten er på samme niveau som kravene fra direktiverne. Som en nødløsning, kan den eksisterende ordlyd fra den nuværende forordning opretholdes.

Landbrug & Fødevarer håber grundlæggende, at der bliver enighed om en ny økologiforordning. Kommissionens forslag til en ny forordning blev præsenteret i marts 2014, og i forhandlingsperioden er andre væsentlige økologiemner blevet udskudt.

Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at forhandlingerne mestendels har trukket forordningen i en brugbar retning i forhold til Kommissionens udspil. En del tekniske udfordringer er dog udskudt til senere drøftelser via gennemførelsesbestemmelser. Den øgede andel af gennemførelsesbestemmelser kan ifølge Landbrug & Fødevarer gøre det fremtidige arbejde med økologiregulering mere dynamisk, og kan være en forbedring i forhold til den nuværende regulering. Udkastet indeholder desuden en række præciseringer, der kan bidrage til en mere harmoniseret økologisk produktion i EU. En række forslag i formandskabets kompromistekst fra maj 2017 er dog ifølge Landbrug & Fødevarer meget kritiske for den danske økologiske produktion. Landbrug & Fødevarer fremhæver således, at en række af de aktuelle ændringsforslag vil have særdeles negativ indflydelse på dansk økologisk produktion, og at blive en alvorlig udfordring eller lukke danske økologiske bedrifter.

Landbrug & Fødevarer bemærker at det aktuelle ændringsforslag indebærer, at det enkelte fjerkræhus ikke må huse mere end 3.000 høner. Dog må huset underinddeles til at huse flere flokke. Dansk praksis er, hos de fleste producenter, større huse med 12-30.000 høner fordelt i flokke med 3000 dyr. Forslaget vil ifølge Landbrug & Fødevarer give meget store administrative udfordringer og muligvis resultere i øgede krav til adskillelsen mellem flokkene. Landbrug & Fødevarer er absolut modstandere af ubegrundede størrelsesbegrænsninger for de økologiske bedrifter.

Landbrug & Fødevarer bemærker videre, at der stilles forslag om, at fjerkræ forældredyr kun kan undtages kravet om adgang til udearealer, hvis dette stilles som et krav gennem fællesskabslovgivningen for at beskytte dyrenes og menneskers sundhed. Den danske bekendtgørelse "om produktion af økologiske formeringsdyr til høns og deres centralopdræt" giver imidlertid mulighed for, at udearealer for økologiske forældredyr kan erstattes af en veranda. Rådets forslag er således ifølge Landbrug & Fødevarer i strid med nuværende dansk praksis, og vil være udfordrende for den danske sygdomsindsats på fjerkræområdet.

Forslaget om at dyrkning i afgrænsede bede kun kan finde sted såfremt mindst 50-80 % af vækstmedierne består af jord fra egen bedrift, eller den nærmeste økologiske producent, vil ifølge Landbrug og Fødevarer som udgangspunkt umuliggøre af den eksisterende danske produktion i afgrænsede bede, og dermed fjerne en væsentlig andel af den samlede danske væksthushproduktion.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at formandskabets forslag indebærer, at økologiske muslinger kun kan dyrkes i områder, der er kategoriseret som værende af "Høj økologisk status" jf. Vandrammedirektivet (2000/60/EC) eller "god miljøtilstand" jf. Havstrategi-rammedirektivet (2008/56/EC). Landbrug & Fødevarer pointerer, at disse krav ifølge Dansk Akvakultur umuliggør økologisk muslingeproduktion i Limfjorden, hvor der pt dyrkes omkring 90 % af den danske produktion af økologiske muslinger.

Landbrug & Fødevarer er tilhængere af mindst en årlig fysisk kontrol på bedrifterne, men vurderer, at kompromisforslaget om, at den fysiske kontrol kan erstattes af en årlig verificering, for bedrifter der ikke har haft overtrædelser i en given periode, er acceptabelt.

Endelig anfører, Landbrug & Fødevarer, at brug af heterogene sorter gøres lettere gennem det seneste forslag. Det er dog ifølge Landbrug & Fødevarer væsentligt, at fokus på heterogene sorter og ønskerne om mere økologisk forædling ikke begrænser producenternes valgfrihed og adgangen til de moderne sorter, der er forædlet uden brug af GMO.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at nedenstående tre forhold på nuværende tidspunkt er særlig vigtige.

- Drøftelserne om særlige grænseværdier. Cirkulerede forslag har opereret med såkaldte "action-levels" der principielt minder om den danske praksis i forhold til håndtering af sager hvor økologiske produkter er blevet forurenede med uønskede stoffer. Det er væsentligt for økologien, at den fremtidige regulering ikke inkluderer "de facto" nedklassificeringsniveauer, der ligger langt under de kendte grænseværdier (MRL). Landbrug & Fødevarer ønsker ikke særlige grænseværdier for uønskede stoffer i økologien, men bakker op om en harmoniseret kontroltilgang, når der konstateres uønsket forurening.
- Forhandlingerne om væksthushproduktionen synes at gå meget trægt, og endnu har ingen af Europa-Parlamentets kompromisforslag tilladt dyrkning i afgrænsede bede i hele Danmark. Det er væsentligt, at man kan opretholde og udvikle vores eksisterende økologiske væksthushproduktion. Både i bundjord og i afgrænsede bede. Landbrug & Fødevarer vil gerne endnu en gang gøre opmærksom på det forslag som det daværende Fødevareministerium, Økologisk Landsforening og Landbrug & Fødevarer i fællesskab udviklede i 2011 og 2012. Alternativt bakker Landbrug & Fødevarer op om undtagelsesmuligheder der også inkluderer hele Danmark, eksempelvis ved brug af den zoneinddeling der kendes fra pesticidområdet.
- På en lang række områder ved detailreguleringen er Europa-Parlamentets ændringsforslag mere omfattende end både Rådets og Kommissionens. Landbrug & Fødevarer er grundlæggende enige i det omfang og den snitflade der er fremlagt i Rådets forslag. Landbrug & Fødevarer støtter op om, at tekniske ændringsforslag der går ud over omfanget i Rådets forslag fastsættes via retsakter og dermed behandles i efterfølgende drøftelser.

Landbrug & Fødevarer har givet udtryk for et klart ønske om at fastholde den årlige økologikontrol for bedrifter med afsætning, og kan således ikke bakke op om forslaget om en risikobaseret tilgang til fastlæggelse af kontrolfrekvens for økologikontrollen.

Landbrug & Fødevarer mener, at den årlige kontrol er en meget stærk og tydelig salgsparameter i forbindelse med økologi. Netop den årlige kontrolindsats er en af de stærkeste og letteste kommunikerbare indsatser, og den kan dermed understøtte økologiens troværdighed og fastholde den høje forbrugertillid. Dette gælder på hjemmemarkedet såvel som på eksportmarkederne i både EU og tredjelande. Landbrug & Fødevarer vurderer således ikke, at overgangen til risikobaseret kontrol vil understøtte erhvervets mulighed for at øge det økologiske salg.

Landbrug & Fødevarer bakker dog op om, at der i forbindelse med den årlige økologikontrol arbejdes med en risikobaseret tilgang på det specifikke kontrolbesøg, således at kontrolindsatsen på den enkelte bedrift kan variere afhængigt af en vurderet risiko i forhold til eventuel uoverensstemmelse med økologireglerne.

Landbrug & Fødevarer kan støtte, at der fokuseres på de økologiske principper, men er uenig i, at det skyldes en manglende forbrugertillid til økologiske produkter, og at det skal være begrundelsen for at fjerne en række af de nuværende undtagelser. Landbrug & Fødevarer mener, at Kommissionen i den forbindelse har lagt alt for stor vægt på resultatet af den offentlige spørgeundersøgelse.

Landbrug & Fødevarer finder, at der fortsat skal sikres gode vilkår for at opretholde den økologiske produktion og for at fremme omlægningen til økologisk produktion. Derfor skal muligheden for at have samtidig drift af en økologisk enhed og en ikke-økologisk enhed opretholdes, ligesom muligheden for at få nedsat omlægningstid skal bevares. Reglerne for brug af omlægningsfoder og krav til foder fra egen bedrift bør heller ikke skærpes. Stramningerne er unødvendige og vil være en barriere for udvidelse og vækst inden for det økologisk dyrkede areal.

Indførelsen af et miljøforvaltningssystem for økologisk erhvervsdrivende må ikke skabe u hensigtsmæssige udfordringer og omkostninger for virksomhederne. Økologierhvervet skal desuden have indflydelse på de krav, der lægges ind i systemet.

Landbrug & Fødevarer er ikke enig i, at det er undtagelsesmulighederne, der generelt skaber ulige konkurrencevilkår. Dog er håndteringen på plantematerialeområdet for uens, og at der skal være en særlig indsats og strategi for gradvist at øge andelen af økologisk plantemateriale på EU-niveau. Der ses især ulige konkurrencevilkår, hvor det er de enkelte medlemsstater, der fastsætter kriterierne, for eksempel langsomvoksende fjerkræracers og krav til udearealer til æglæggende høner.

Samme betragtning gælder i forhold til en overgang til brug af 100 % økologiske dyr til indsættelse i økologiske besætninger. Mulighederne skal vurderes inden for de enkelte sektorer, og der skal tages stilling til strategi og overgangsperiode. Kravet er særligt problematisk for svin, hvor det vil være en udfordring at få adgang til en tilstrækkelig genetisk variation, hvis ikke der kan suppleres med ikke-økologiske hundyr.

Landbrug & Fødevarer ønsker at bevare økologikontrollen som en procesorienteret kontrol. Foreningen er skeptisk i forhold til at fjerne kravet om et årligt kontrolbesøg, og kan ikke støtte, at der indføres en særlig grænseværdi for utilsigtede pesticidrester. Foreningen mener desuden, at det fortsat skal være muligt for medlemsstaterne at fritage detailbutikker fra økologikontrol, og at økologikontrollen med fødevarer virkninger fortsat kan gennemføres smidigt som en integreret del af den offentlige fødevarerkontrol.

I forhold til delegering af beføjelser til Kommissionen er Landbrug & Fødevarer særligt skeptisk over for, at delegation i relation til produktions- og kontrolregler, da det kan få væsentlig betydning for producenter og virksomheder – og derfor kan anses for at være centrale dele i den lovgivningsmæssige retsakt. Det er i øvrigt uklart i hvor høj grad medlemsstater og interessenter vil blive inddraget, jf. forslaget artikel 36. Landbrug & Fødevarer peger særligt på, at artikel 2, 7, 10, 11, 12, 13, 16 og artikel 19 har dansk interesse.

Landbrug & Fødevarer finder desuden, at tryneringning af søer fortsat skal være muligt, og at der ikke specifikt skal være krav om rodemateriale i løbegårde til svin. Specifikt i forhold til den danske ægproduktion skal daggamle kyllinger fortsat kunne omlægges. Kravet om, at der i økologisk rugeægproduktion skal være adgang til udearealer, vil være vanskelig af hensyn til den danske salmonellastatus. Kravet til udeareal og flokstyrrelse bør ikke strammes i forhold til de gældende danske regler for økologisk opdræt. Belægningsgraden i etagesystemer ønskes opretholdt som nuværende dansk praksis.

Der bør ikke indføres et forbud mod afhorning af kvæg. Foreningen kan heller ikke støtte, at muligheden for samgræsning med økologiske og ikke-økologiske dyr bliver tidsbegrænset og, at de ikke-økologiske besætninger skal leve op til særlige miljøkrav.

I forhold til akvakultur ønskes den nuværende mulighed for at anvende farve fra naturlige kilder til indfarvning af fisk inden for grænserne af deres fysiologiske behov, opretholdt.

Under medicinreglerne bør der gives mulighed for at bruge særlige produkter og hjælpestoffer, som for eksempel fysiske midler som Orbesealer til forebyggelse af yverbetændelse. Desuden skal de biodynamiske præparater fortsat kunne anvendes.

Landbrug & Fødevarer savner målsætninger for den økologiske produktion i EU i Kommissionens handlingsplan. En målsætning kunne være, at øge andelen af økologisk areal i EU fra de nuværende ca. 6 % til 12 % til 2024. Handlingsplanen bør desuden have klare mål for at udbrede kendskab til EU-logoet, ligesom den skal forholde sig yderligere til udfordringerne med overgang til brug af 100 % økologiske dyr og økologisk plantemateriale.

Import baseret på identisk regelopfyldelse støttes, idet der dog skal sikres gode muligheder for samhandel med 3. lande, der understøtter høj troværdighed bag produkterne. Tilstrækkelige overgangsperioder (4-5 år), skal sikre, at ændringerne ikke får negativ indflydelse på importen fra disse lande (pt. ækvivalens). Det bør

undgås, at eksporten ud af EU gøres besværlig, fordi EU opbygger for stramme og administrativt besværlige regler ved import (identisk regelopfyldelse).

Landbrug & Fødevarer bakker derfor også op om, at der fremover sker en forbedring af sporbarheden ved import af økologiske varer, da dette også er afgørende for økologiens troværdighed. Udveksling af data og administrative procedurer kan være en måde at øge sporbarheden på, men det må dog ikke blive så administrativt besværligt, at det kan få karakter af teknisk handelshindring overfor tredjelandene.

Landbrug & Fødevarer savner klima og naturindsatser i Kommissionen forslag. Det ligger implicit i økologiens principper, at natur og klima i særlig grad skal varetages i den økologiske produktionsform, men i de eksisterende reguleringer og i Kommissionens nye forslag, er indsatser mod konkrete handlinger undladt. Landbrug & Fødevarer havde derfor gerne set, at der i den kommende forordning blev taget de første bevægelser mod reguleringer der sikrer øget fokus på klima- og naturindsatser i økologien.

Angående det italienske kompromisforslag anfører Landbrug & Fødevarer, at det indeholder mulighed for at have samtidig drift af en økologisk og en ikke-økologisk enhed, men det muliggør ikke samtidig drift, som det ifølge foreningen kendes fra Danmark. Det er ifølge Landbrug & Fødevarer væsentligt, at retten til samtidig drift ikke begrænses til særlige produktioner eller til mindre landbrug. Samtidig drift er en god mulighed, også for store bedrifter, at omlægge bedriften i etaper. Foreningen bemærker, at det for eksempel kan være nødvendigt, hvis eksisterende husdyr og staldsystemer endnu ikke kan tages ud af konventionel produktion, eller hvis der er længerevarende kontrakter på konventionel produktion.

Landbrug & Fødevarer mener, at havsalt bør fjernes fra forordningens anvendelsesområde. Havsalt er et mineral og bør ikke kategoriseres som et landbrugsprodukt. Der foreligger ikke retningslinjer for produktion af økologisk havsalt, og foreningen påpeger, at det vil skabe forvirring, hvis havsalt underlægges anvendelsesområdet, mens stensalt og sydesalt holdes udenfor. Grundlæggende forventer foreningen, at kategorisering af økologisk salt, vil gøre det unødvendigt kostbart og administrativt besværligt for fødevarerproducenter, der anvender salt i deres økologiske produkter.

I forhold til særlige grænseværdier for utilsigtede stoffer i økologiske produkter, er det ifølge Landbrug & Fødevarer væsentligt at fastholde, at der ikke ønskes særlige grænseværdier for de økologiske produkter. Landbrug & Fødevarer er enige i, at uønskede stoffer som udgangspunkt ikke bør forekomme, men mindre baggrundsforurening vil ifølge foreningen være uundgåeligt i visse tilfælde, og en nul-forekomst vil være utænkelig. Landbrug & Fødevarer bakker op om, at der arbejdes for fælles krav til både analysemetoden og vurderingen af den konstaterede forekomst, men som udgangspunkt ønsker foreningen at fastholde den procesorienterede kontrol af den økologiske producents handlinger, og i mindre grad fokusere på kontrollen af slutproduktet.

I kompromisforslaget fra det italienske formandskab er holdningen til årlig kontrol uafklaret. Landbrug & Fødevarer vil gerne endnu engang pointere vigtigheden af at fastholde den årlige kontrolfrekvens, men samtidig indføre øgede muligheder for en risikobaseret tilgang på de enkelte kontroller. Økologikontrollen er ifølge Landbrug & Fødevarer blandt de stærkeste kort i forhold til at opretholde økologiens troværdighed, både herhjemme og på fjerne markeder.

I forhold til særlige danske forhold, vil Landbrug & Fødevarer gerne opfordre til øget fokus på de områder, hvor der på grund af nationale fortolkningsmuligheder opleves manglede harmonisering og potentiel konkurrenceforvridning. Det er eksempelvis i forhold til definitionen af langsomt voksende fjerkræracers, krav til udearealer til æglæggende høner og muligheder for økologisk honningproduktion. Her er det ifølge Landbrug & Fødevarer i vid udstrækning danske producenter, der er udfordret, og det kan derfor ikke forventes, at øvrige medlemsstater vil sætte særligt fokus på disse områder. Det samme gør sig ifølge Landbrug & Fødevarer gældende for de foreslåede regler for opdræt af økologiske hønniker, hvor den danske produktion vil blive alvorligt klemt, hvis de foreslåede regler i den kommende forordning træder i stedet for de eksisterende reg-

ler i den danske bekendtgørelse. Da Danmark ifølge Landbrug & Fødevarer stort set er det eneste land, der indtil nu har produceret økologiske hønniker, er det væsentligt med et særligt dansk fokus på udfordringerne.

Økologisk Landsforening anerkender, at der er gjort forsøg på at løse visse af de tekniske problemer i Kommissions forslag til revideret økologiforordning, og Økologisk Landsforening er meget tilfreds med, at det er gjort tydeligt, at væksthushproduktion skal foregå i bundjord. Det er ikke i overensstemmelse med økologien at tillade væksthushproduktion i afgrænsede bede. Økologisk Landsforening mener dog fortsat, at der er væsentlige problemer med forslaget, og at der ikke er den nødvendige merværdi. En støtte til forslaget må derfor være betinget af, at der skabes sandsynlighed for, at det er muligt at korrigere nogle af de tekniske problemer i teksten via formuleringen af betragtningerne i præamblen og via implementeringsretsakterne. Det er særlig vigtigt for Økologisk Landsforening, at kravet til kontrol af detailhandlen ikke begrænser interessen for at forhandle økologiske produkter, og at mulighederne for at dyrke linemuslinger ikke afhænger af, hvordan de enkelte medlemslande implementerer vandrammedirektivet, herunder hvordan de enkelte lande udpeger områder af høj økologisk kvalitet. Kravet til den vandkvalitet, hvor der kan dyrkes linemuslinger, skal være den samme på tværs af EU-landene.

Økologisk Landsforening henviser til tidligere bemærkninger, idet Økologisk Landsforening ikke mener, at Danmark skal stemme for forslaget, som det foreligger. Økologisk Landsforening har følgende supplerende bemærkninger til den seneste kompromistekst fra formandskabet fra maj 2017. Der er en vis positiv udvikling at spore, men der er også visse problemer, som skal løses for at forslaget ikke skader mere, end det gavner. Nogle af forslagene kan betyde store ændringer for fjerkræproducenter. I den sammenhæng savner Økologisk Landsforening, at der som minimum er en overgangsordning, som producenter kan fortsætte eksisterende produktion. Forslaget er katastrofalt for producenter med linemuslinger, idet disse ikke længere kan produceres i danske farvande.

Økologisk Landsforening mener, der er visse forbedringer. Det krav, der er formuleret vedrørende dyrkning i væksthuse er nu acceptabelt. Det er vigtigt, at der skal være mindst 50- 80 % jord, og at der nu står ”og” og ikke ”eller”, når der henvises til produkter godkendt efter artikel 19. Teksten i den tilhørende betragtning er dog helt misvisende. Der er absolut ingen teknisk begrundelse for at tillade denne praksis i Danmark, de baltiske lande og Sverige. Økologisk Landsforening ser gerne, at alle skal fodre 100 % økologisk, men det forslag, der nu er formuleret, hvor muligheden kun kan forlænges til 2022, og hvor muligheden principielt ophører med ikrafttrædelse af denne forordning er fin.

Det er ligeledes positivt, at der lægges vægt på, at der skal bruges økologisk opdrættede dyr. Økologisk Landsforening har til gode at se, om udbuddet er dækkende i 2035, hvor adgangen til at indsætte ikke økologiske dyr udløber. Økologisk Landsforening noterer, at alle skal bruge økologiske hønniker, eftersom der ikke skal oprettes en database, der omfatter hønniker. Økologisk Landsforening undrer sig dog over, hvorfor rugerier med fjerkræ ikke må udruge både konventionelle og økologiske kyllinger, når denne parallelproduktion er tilladt i akvakultur.

Det er positivt, at der med økologiforordningen lægges pres på for at godkende heterogent planteformeringsmateriale uanset, at der er udfordringer i forhold til de generelle regler for markedsføring af heterogent plantemateriale. Økologisk Landsforening ser meget gerne, at det også betyder, at det bliver nemmere at handle direkte mellem landmænd med egen udsæd. Der står, at denne forordning ikke tilsidesætter de generelle regler for handel med planteformeringsmateriale, Økologisk Landsforening antager, at den store vægt, der lægges på, at økologer skal kunne anvende heterogent planteformeringsmateriale og i øvrigt etablere økologisk forædling vil påvirke fortolkning og eventuel revidering i EU og Danmark af den eksisterende generelle regulering på dette område.

Økologisk Landsforening finder dog, at der fortsat er problemer på en række områder. Der er stillet forslag om, at et fjerkræhus med læggehøns maksimalt må rumme 3.000 dyr, samtidigt står der, at det er tilladt at

underinddele dette hus, det må underforstået betyde, at man er velkommen til at lave mindre flokke end 3.000 dyr under samme tag. Dette giver store udfordringer for danske producenter, der i dag har adskillige flokke á 3.000 dyr under samme tag. Man kan hævde, at man har etableret rækkehuse, men det vil være at foretrække, at der ikke fastsættes nogen begrænsning på, hvor mange flokke, der må være under samme tag. Det vigtigste må være, at dyrene har nem adgang til udeareal, det vil sig krav til længde udgangshuller udtrykt pr. m² nytteareal vil forhindre, at der etableres meget dybe huse, hvor dyrene ikke kan finde hen til udgangshullerne. Det fremgår, at forældrefjerkræ og hønniker som udgangspunkt skal have adgang til hønsegård. Hønsegården kan erstattes af en veranda i tilfælde af, at der er krav om at holde dyrene inde som følge af fællesskabslovgivning. Den forældredyrproduktion, der er etableret i Danmark i dag er etableret med veranda som permanent erstatning for hønsegårde. Kravet vil være en væsentlig ændring.

Vedrørende kontrolbestemmelserne, så har Økologisk Landsforening ikke en dækkende analyse. Økologisk Landsforening beder ministeriet om at være meget omhyggelig med at afdække i hvilket omfang ændringerne kan gennemføres uden unødige store administrative omkostninger. Økologisk Landsforening noterer sig, at der skal udarbejdes et katalog over sanktioner artikel 26c 1. a iii – og stiller spørgsmålstejn ved, om dette kan opfyldes hensigtsmæssigt. Økologisk Landsforening finder det meget uheldigt, hvis kontrolbestemmelserne udformes, så incitamentet til at sælge uindpakkede produkter i detailhandlen reelt fjernes. Økologisk Landsforening mener i den sammenhæng, at det er problematisk, at der er indført mængde kriterier, idet disse skal kontrolleres, for at det kan håndteres. Derved er der reel en ekstra kontrol forbundet med salg af uindpakkede produkter.

Kompromisteksten fastsætter, at alle hjælpestoffer i plantebeskyttelsesmidler også skal godkendes til økologi, det lægger sig op ad dansk praksis, men det er en ny tekst i EU forordningen, og man skal nøje overveje, hvilke konsekvenser, det kan have. Dernæst så er der indsat en tekst, der siger, at alle typer produkter, der anvendes på et økologisk landbrug skal godkendes. Det er en meget åben tekst, og det er vanskeligt at overskue konsekvenserne af en sådan tekst. Formuleringen af artikel 19, 1 (a), betyder, som Økologisk Landsforening læser det, at økologer bliver afskåret fra at kunne anvende basismidler som plantebeskyttelsesmidler. Basismidlerne er kendetegnet ved, at deres aktivstof ikke godkendes som aktivstof i plantebeskyttelsesmidler. Det kræver, at de godkendes som lavrisikomiddel. Det ønsker Økologisk Landsforening ikke skal være nødvendigt. Helt generelt gør Økologisk Landsforening opmærksom på, at ministeriet bør analysere oplægget med henblik på, om denne forordning kan gøre det yderligere svært for økologer at modtage restprodukter fra samfundet som gødning. Det er vigtigt for Økologisk Landsforening, at man arbejder på at gøre det nemmere. Det er vigtigt for økologiens udbredelse.

Bilaget om akvakulturer vil betyde, at hele den danske produktion af økologiske linemuslinger må lukkes ned. Det er helt uacceptabelt. Adgangen til at bruge økologisk yngel bør reguleres som for landbrugsdyrene det vil sige via en database og først udløbe 15 år efter forordningen er trådt i kraft.

Økologisk Landsforening beklager, at den nye artikel 3a ikke indeholder teksterne i litra i og ii i den nuværende artikel 3. Det handler om balance på bedrifterne og økologiske bæredygtighed. Det er to meget grundlæggende mål for økologien.

Økologisk Landsforening finder det ærgerligt og mærkeligt, at man fortsætter med at have en anden definition af GMO, end den der findes i direktiv 2001/18/EC om udsætning af GMO. Økologisk Landsforening er uforstående over for, at det er juridisk muligt, når man samtidigt skriver, at denne økologiforordning ikke tilsidesætter anden EU lovgivning. Udsætningsdirektivet undtager planter frembragt ved visse teknikker fra mærkningskravet, men der står ikke, at disse planter ikke er GMO. Helt konkret handler det om CMS hybrider, som i dag ikke mærkes som GMO.

For så vidt angår introduktion af grænseværdier og nedklassificeringstærskler finder Økologisk Landsforening, at det er afgørende, at en eventuelt revideret forordningstekst ikke indeholder nogen nedklassificeringsgrænseværdi eller grænseværdi for aktion. Ethvert fund af pesticider skal udløse en vurdering af, om der

er grundlag for at undersøge fundet nærmere. Enhver afgørelse, der påvirker produktets status, skal meddeles de andre medlemslande, så det ikke kan sættes på markedet via andre lande eller som ingrediens i andre produkter. Det er relevant at forholde sig til, hvis der forekommer at være særlige problemer med produkter fra givne områder. Det er imidlertid grundlæggende forkert at indføre en grænseværdi, der flytter fokus fra systemkontrol til produktkontrol. Der foreligger ikke data, der giver indtryk af, at udeladelsen af anvendelsen af pesticider i økologien ikke også kommer til udtryk i, at de økologiske produkter i langt de fleste tilfælde ikke indeholder pesticidrester, og at en eventuelt forekomst ligger under det, der gennemsnitligt findes i konventionelle produkter. Der er derfor ikke grundlag for at ændre tilgang, taget i betragtning af, hvad det kan betyde af usikkerhed og ekstra byrder for de økologiske producenter. Introduktion af aktionsværdier, der angiver hvornår et fund skal udløse en undersøgelse, vil kunne have den forkerte effekt, at fund under værdien ikke giver anledning til stillingtagen. Såfremt der i dag optræder situationer, som har karakter af omgåelse af regler, som ikke fanges med det nuværende system, må der handles målrettet på dette. Det kan og skal ikke løses via bestemmelser, der gør det omgivende samfunds anvendelse af pesticider til økologiens problem. Økologisk Landsforening mener endvidere, at enhver forestilling om, at der til gengæld indføres erstatningsordninger må tilbagevises, idet det er omkostningstungt at køre en erstatningssag, og det er vanskeligt at kræve erstatning fra nogen, som man enten ikke kan udpege og/eller som har anvendt det pågældende middel i overensstemmelse med gældende regler. Økologisk Landsforening mener ikke, at det er miljøpenge i den fælles landbrugspolitik, der skal finansiere, at det konventionelle landbrug bruger pesticider. Det vil være umuligt at vide, hvor mange penge, der skal reserveres til erstatning.

For så vidt angår væksthushproduktion, så gør Økologisk Landsforening opmærksom på, at det kun er en mindre del af dansk økologisk væksthushproduktion, der foregår i afgrænsede bede. Økologisk Landsforening kan ikke støtte en produktion i afgrænsede bede. Det er i direkte konflikt med principperne for økologien, som siger, at planterne hovedsageligt skal ernæres via jorden ved langsomt omsættelige næringsstoffer i modsætning til flydende direkte tilgængelige næringsstoffer, og at det økologiske system skal opdyrke jordens frugtbarhed. Det er vanskeligt at forsvare et system, der ikke er i overensstemmelse med mål og principper i økologiforordningen. Der er ikke særlige arbejdsmiljøproblemer relateret til dyrkning i jord. Også i disse systemer er der indført hjælperedskaber, der sikrer gode arbejdsstillinger. Økologisk Landsforening lægger derfor vægt på, at reviderede regler ikke åbner op for, at flere gartnere i Danmark kan etablere sig med dyrkning i afgrænsede bede. Der er absolut ingen argumenter for disse, som kan forsvare det overfor øvrige lande i EU. Såfremt det bevæger sig i den retning, at afgrænsede bede accepteres, så vil foreningen henvise til et forslag fremsat af Landbrug & Fødevarer, Dansk Erhvervsgartneri og Økologisk Landsforening tilbage i 2011, der tager afsæt i økologiens principper. Økologisk Landsforening finder det dog acceptabelt, at jorden i væksthuset kan omlægges ved at blive overdækket, således at der kan dyrkes oven på jorden i de to omlægningsår. Det er en forudsætning for at kunne omlægge væksthuse, alternativt kan der kun etableres økologisk væksthushproduktion som barmarksprojekter. Kulturer som stiklinger, udplantningsplanter, krydderurter og prydplanter må nødvendigvis kunne dyrkes i potte, hvor vækstmediet består af de bestanddele, der er listet på bilag 1. Det er ikke realistisk at dyrke dem direkte i jorden og sælge dem med denne jord.

Økologisk Landsforening kan ikke støtte, at der indføres et loft på svine og fjerkræbedrifter. Økologisk Landsforening finder, at uanset hvad man måtte synes om det, så vil det alene være et bureaukratisk loft, idet bedrifterne blot vil blive delt op i selvstændige CVR og CHR numre.

Når det kommer til databaser og anvendelse af økologisk opdræt og plantemateriale finder Økologisk Landsforening det helt relevant at fokusere på, hvad der kan gøres for, at økologien i stigende grad bliver uafhængigt af det konventionelle landbrug. For så vidt angår fisk, bør der etableres en EU-database over opdræt og opdrætskapacitet. Der bør ikke gives tilladelse til at anvende ikke økologisk opdræt, hvis der er materiale på denne database. Det er vigtigt, der er tale om en EU-database, da fiskeyngel som produkt handles over grænser. For så vidt angår planteforneringsmateriale og såsæd, så kan der med fordel etableres en fælles indgangsportal via EU til nationale databaser. Det er væsentligt, at plantematerialet er egnet til produktion i det pågældende medlemsland, det vil variere med klimaet. Såsæd fra omlægningsmarker skal i øvrigt permanent kunne anvendes på økologiske bedrifter, ligesom der permanent skal være mulighed for at bruge om-

lægningsfoder For så vidt angår husdyr, så finder Økologisk Landsforening det mindre oplagt at kræve, at der etableres databaser. Der er i den sammenhæng større behov for at udpege EU og nationale initiativer, der kan fremme etableringen af økologiske avlsprogrammer. Forskellen på avlsdyr og fiskeyngel og planteformeringsmateriale og såsæd er, at avlsdyr kun indsættes i et begrænset omfang, mens fiskeyngel og plantematerialet udskiftes hele tiden og dermed er en løbende fast bestanddel af selve produktionen. Indsættelse af fjerkræ har lighed med fiskeyngel. Økologisk Landsforening ser dog ikke grund til at etablere en database. Hvis det er muligt at lave slagtekyllinger, så er det også muligt at lave hønniker. Adgangen til at indsætte ikke økologiske hønniker bør derfor helt ophøre. Det vil sætte produktionen af økologiske hønniker i gang.

I forhold til importforordningen finder Økologisk Landsforening det vanskeligt at acceptere, at der skal kræves direkte overholdelse af EU's økologiregler i tredjelande. Et meget stort antal af produkterne i disse lande produceres ikke i EU. I det tilfælde at de produceres i EU, så vil der ikke være tale om ækvivalens, hvis der er grundlæggende forskelle for eksempel adgang til at bruge hjælpemidler, som ikke er tilladt i EU.

Økologisk Landsforening gør endvidere opmærksom på, at det kan begrænse udbuddet af økologi væsentligt, hvis detalledet ikke kan undtages økologikontrol som i dag. En opstramning af den karakter må nødvendigvis berettiges ud fra erfaring.

I forhold til strukturen finder Økologisk Landsforening det principielt korrekt ikke at lægge mere end højst nødvendigt i basisretsakten eftersom, det er en meget tung proces at ændre denne. Det bør derfor kun være de forhold, som er meget entydige for økologien, der bør udspecificeres i basisretsakten.

Det er fortsat foreningens holdning, at forslaget bør kasseres. Der er reelt ikke indført væsentlige forbedringer. Derimod er der alvorlige problemer og mange tekniske detaljer, som efter Økologisk Landsforenings vurdering kan få utilsigtede effekter.

Økologisk Landsforening er positiv over for, at Kommissionen med sit forslag fastslår, at de økologiske mål og principper skal have en fremtrædende placering i reguleringen af det økologiske landbrug. Økologisk Landsforening finder dog ikke, at det afspejler sig tilstrækkeligt i forslaget, der kun i begrænset omfang rykker økologien tættere på målsætningerne. Forslaget indeholder tiltag, der kan gøre det vanskeligt at opretholde den eksisterende produktion. Ud fra en samlet betragtning mener foreningen, at der er basis for at overveje en afvisning af forslaget, idet det vil kræve mange ressourcer at tilpasse det, så der ikke opstår utilsigtede skadelige effekter i forhold til erhvervet, og fordi forslaget ikke i tilstrækkelig grad giver økologien et løft.

Foreningen er positiv overfor, at der skal iværksættes et målrettet avlsarbejde inden for både husdyrproduktion og planteavl. EU bør dog medvirke med midler og politik, som støtter op om initiativet.

Foreningen mener, at det er væsentligt, at der ikke foretages ændringer, der gør det sværere at lægge om, og kan ikke støtte indskrænkningen for, hvornår der kan gives nedsat omlægningstid. Omlægningstiden for udearealer til enmavede dyr skal fortsat kunne nedsættes til 6 måneder. Omlægningsfoder skal kunne anvendes som i dag, dog gerne med den stramning, at foder fra førsteårs omlægning kun kan bruges med op til 20 % pr. dag. Foreningen peger på at indførelsen af skrappe restriktioner på anvendelsen af eget omlægningsfoder i øvrigt står i kontrast til, at der samtidigt med foreslås høje selvforsyningskrav.

Foreningen er positiv overfor, at der skal udarbejdes en miljøredegørelse for firmaer, der fremstiller og forhandler økologiske produkter. Definitionen betyder dog at størsteparten af virksomhederne ikke omfattes af kravet, hvilket ikke er hensigtsmæssigt. Økologisk Landsforening ser gerne, at der også formuleres egentlige energi- eller klimakrav, eller krav om en klima- og energihandlingsplaner, på primærbedrifterne og på akvakulturbrugene.

Økologisk Landsforening er som udgangspunkt enig i, at hele bedriften skal drives økologisk, så længe der er tale om den erhvervsmæssige del af bedriften. Landbrugsskolerne har mulighed for at have en økologisk produktion, men må ikke indskrænkes. Ligeledes er det vigtigt, at forskningsinstitutioner både kan have en økologisk og en konventionel produktion. Foreningen kan dog acceptere at kravet falder helt bort, da et krav vil medvirke til at bedrifterne splittes op i en økologisk og en ikke økologisk enhed, og det i virkeligheden gør det sværere at kontrollere, at der ikke finder svindel sted.

Foreningen kan støtte, at der er krav om, at der skal operettes en såsædsdatabase og at der i øvrigt er initiativer, der understøtter anvendelsen af økologisk såsæd. Foreningen bakker også op om, at der indføres en form for gruppekontrol.

Det er positivt, at slutfedning af drøvtyggere ikke længere må foregå på stald. Økologisk Landsforening kan ikke bakke op om, at mikrovirksomheder kan holde dyr i bindestalde – da definitionen er for bred. Muligheden bør kun være til rådighed for meget små dyrehold eller særlige regionale forhold, der forhindrer, at stalene bygges om til løsdrift. Økologisk Landsforening finder det desuden ud fra en sikkerhedsbetragtning meget diskutabelt, at afhorning forbydes.

Økologisk Landsforening foreslår, at der indarbejdes en bestemmelse om at vurdere behovet for kastration af pattegrise inden 2020 med henblik på at undersøge, om der kan indføres et forbud mod kastration i økologisk produktion.

Økologisk Landsforening finder, at fleksibilitetsmulighederne i højere grad skal forholde sig til, at EU udgør et meget heterogent billede. Det er nødvendigt at finde en intelligent løsning, der sikrer et højt minimumsniveau samtidigt med, at der sker en fortsat udvikling på vilkår, der sikrer, at økologien kan vokse i alle lande. Foreningen foreslår konkrete overgangsordninger, der muliggør, at nogle lande på fastlagte betingelser skal kunne få længere tid til at tilpasse sig nye strammere krav. Forslaget skal imødegå, at der skabes og næres behov for supplerende private regler. Økologisk Landsforening finder det uheldigt, hvis EU's regler lægger op til, at der skal være private regler i supplement til EU's regler. Det er foreningens ønske, hvis det ikke kan komme med i denne ombæring, at det indskrives i Kommissionens handlingsplan for økologi, hvordan behovet for en fleksibel tilgang skal håndteres.

Økologisk Landsforening er ikke gået detaljeret ind i kontrolbestemmelserne, men finder, at detailbutikker fortsat skal kunne undtages fra kontrol. Landsforeningen ser åbent på, om kravet om et årligt kontrolbesøg skal opretholdes eller erstattes af en risikobaseret kontrol. De nærmere krav skal dog i givet fald undersøges nærmere. Foreningen ønsker at bevare en proces-orienteret kontrol fremfor en produktorienteret kontrol. Foreningen kan ikke bakke op om, at der indføres særlige grænseværdier for pesticidrester, der skal udelukke produkter fra at blive markedsført som økologiske. Økologien skal alene tage ansvar for ikke at anvende pesticider, og ikke for det øvrige landbrugs anvendelse af pesticider. Forekomst af pesticidrester skal foranledige en afdækning af, om det kan skyldes overtrædelse af forbuddet mod anvendelse af pesticider, men ikke til automatisk nedklassificering af det økologiske produkt. Foreningen er endvidere skeptisk overfor den foreslåede erstatningsordning.

Foreningen støtter, at Kommissionen kan vedtage delegerede retsakter, der dækker de produktioner, som allerede ligger i det foreliggende forslag. Foreningen har hæftet sig ved, at beføjelsen skal ske under inddragelse af eksperter og med høringer af medlemsstater undervejs.

Det er vigtigt, at medlemsstaterne fortsat kan vedtage regler for produktioner, der ikke er direkte omfattet af fælles EU regler. De danske regler for levekyllinger og flodkrebs er eksempler på områder, hvor Danmark i mangel af fælles EU regler har fastsat nationale bestemmelser. De danske regler skal selvfølgelig kunne fastholdes indtil der vedtages fælles EU regler på disse områder, men der kan være andre områder, der endnu ikke er dækket af EU regler, og her skal det ligeledes være muligt at fastsætte nationale bestemmelser.

Økologisk Landsforening kan ikke støtte den del af forslaget, der kræver, at tredjelande skal overholde EU's regler for økologisk produktion identisk og ønsker at opretholde systemet med ækvivalensvurdering i forbindelse med import. Udviklingslande vil ikke have mulighed for at skulle overholde alle regler i EU's økologiforordning, da landenes klima og struktur m.m. er helt forskelligt i forhold til Europas. Økologisk Landsforening finder det urealistisk, at EU formår at etablere bilaterale ækvivalensaftaler med alle de lande, hvorfra der i dag foregår import inden for en rimelig tidshorison, og forventer, at det samlet fører til en betydelig reduktion af det økologiske vareudbud i EU. Incitamentet for at videreudvikle kravene i det økologiske regelsæt svækkes, da introduktion af nye krav i EU, direkte vil kunne ramme muligheden for at fortsætte en import etableret, inden de nye krav blev indført. Økologisk Landsforening mener derfor, at fokus skal rettes mod eventuelle opstramninger i forbindelse med godkendelse af kontrolorganerne og udveksling af oplysninger med disse.

Foreningen mener, der er behov for at finde en mere dynamisk og smidig proces for vedligeholdelse af bilagene over tilladte input, hjælpestoffer og ikke økologiske ingredienser. Foreningen foreslår, at det kan ske ved at medlemsstaterne ud fra fastlagte kriterier kan beslutte, hvilke produkter de vil tillade. Beslutningen skal notificeres i de øvrige lande, og en tilladelse vil være gældende i alle lande. Produktet kan kun opføres på listen, hvis der er opbakning fra alle lande. Såfremt der er indvendinger kan forslaget følge den nuværende procedure med behandling af EGTOP. Der er endvidere behov for, at der tages aktivt stilling til anvendelsen af nanoteknologi i økologien.

Af hensyn til sygdomsrisiko og forsyningsikkerhed er der behov for at overveje, om verandaer – skal kunne erstatte egentlige udearealer, når der er tale om avlsproduktioner. Økologisk Landsforening henviser i øvrigt til den danske indstilling til EU fjerkræregler, som blev udarbejdet af Plantedirektoratet under inddragelse af erhvervet i Danmark, idet foreningen mener, at denne indstilling skal ligge til grund for den danske holdning til det fremlagte forslag.

Økologisk Landsforening finder det meget problematisk, at der er stillet vidtgående krav til størrelsen på udearealet til hønniker. Det bør ikke være større, end det man i dag kræver i Danmark, og arealkravet til slagtekyllinger bør tilsvarende sættes ned, så det følger arealkravet til hønniker.

Forslaget indeholder et afstandskrav til nærmeste udgangshul i huset. Økologisk Landsforening vil gerne stille spørgsmålstegn ved, om dette er nødvendigt. Hvis kravet til udgangshuller stilles i forhold til nyttearealet, vil denne relation lægge begrænsninger på udformningen af huset. I den forbindelse skal det bemærkes, at der er inkonsekvens i formuleringen af krav til udgangshuller, idet der både står "poultry house available to the birds" og bare "house".

Økologisk Landsforening noterer sig, at kravet til selvforsyning med foder er hævet væsentligt fra 20 – 60 %, når der er tale om enmavede dyr, men såfremt Danmark kan fastholde sin nuværende definition på opfyldelse af selvforsyningskravet har Økologisk Landsforening ikke nogen indvendinger mod dette.

Økologisk Landsforening mener, at kravet til materialer, der anvendes til bistader, skal beholdes, som det er nu, det vil sige, at de hovedsageligt skal være lavet af naturlige materialer.

Økologisk Landsforening kan ikke støtte, at der sættes begrænsning på antal antiparasitære behandlinger hos fisk. Parasitære behandlinger er netop holdt ude af behandlingsregnskabet, når det handler om landbrugsdyr, det samme må gøre sig gældende inden for akvakultur. Foreningen mener at den nuværende mulighed for at anvende naturligt astaxanthin bør genindsættes.

De biodynamiske præparater skal fortsat kunne bruges. Der skal endvidere også fremadrettet skal være mulighed for fælles afgræsning. Foreningen ønsker endvidere at opretholde nuværende håndtering af GMO-forbud, der er fortsat behov for en form for dokumentation for GM-frihed.

Økologisk Landsforening har suppleret og justeret nogle af de tidligere afgivne høringskommentarer. Økologisk Landsforening ser gerne, at der laves en undtagelse for så vidt angår anvendelse af visse allopatiske lægemidler, således at disse kan anvendes forebyggende. Det drejer sig om midler, der alene har en fysisk virkning som for eksempel orbesealer, der skal forebygge yverbetændelse. Visse diæetiske fodermidler bør tillades til økologisk husdyrhold. Økologisk Landsforening mener, at der skal udarbejdes krav til emballager, der vil kunne være problematiske i forhold til sundhed og eller miljø mm. Der bør indsættes krav om, at der etableres EU forsyningsdatabaser på såvel frø- som planteformeringsmateriale og på fiskeyngel.

Økologisk Landsforening ser gerne, at kravet om årligt kontrolbesøg opretholdes. Foreningen er dog positiv over for, at omfanget af besøget planlægges ud fra historikken og karakteren af bedriften og eller virksomheden.

Økologisk Landsforening finder, at delegerede beføjelser til Kommissionen som udgangspunkt bør omfatte redigering af positivlisterne og ikke kontrol- og produktionsreglerne, da disse bestemmelser menes at have væsentlig betydning for økologien.

Samlet set mener Økologisk Landsforening, at forslaget som det er fremlagt, er skadeligt for økologien. Derudover indeholder forslaget ingen initiativer på de områder, som burde løftes, hvis økologien skal udvikles. Økologisk Landsforening henviser i den forbindelse til klima-, natur- og emballagekrav, fleksibilitet via regler for ikrafttrædelse af nye krav i lande med begrænset økologi, og indarbejdelse af en smidigere model for opdatering af positivlisterne i økologiforordningen.

Hvad angår det italienske formandskabs kompromisforslag vurderer Økologisk Landsforening at det fortsat indeholder problemer på centrale områder.

Økologisk Landsforening kan ikke bakke op om forslaget fra det italienske formandskab om at fastholde de nuværende krav til selvforsyning med foder. Det er et grundlæggende princip i økologien, at det skal indrettes i lokalt tilrettelagte systemer, at anvendelsen af eksterne ressourcer skal begrænses, og at husdyrproduktionen skal baseres på en nøje sammenhæng mellem denne produktion og jordarealerne og fodring af dyrene med økologiske afgrøder, der er produceret på samme bedrift eller på nærliggende økologiske bedrifter. På den baggrund stiller foreningen sig uforstående over for et forslag om at fastholde bestemmelser, der ikke stemmer overens med principperne. Økologisk Landsforening mener derfor, at Kommissionens forslag i forhold til selvforsyning med foder skal fastholdes.

Økologisk Landsforening mener, at det er vigtigt, at det reviderede forslag forpligter medlemsstaterne til at fastsætte krav, der giver garanti for, at det økologiske landbrug forholder sig aktivt til, hvordan det kan styrke eller bevare naturindholdet på økologiske bedrifter, og at medlemslandene forholder sig til, hvordan de økologiske bedrifter kan bidrage til at reducere klimaforandringerne. Foreningen mener ikke, at det er muligt at stille de samme krav i alle lande, da der er tale om forhold, som vekselvirker med forskel på geografi og klima med mere. Dette bør fremgå af notatet, da et forslag om enslydende krav vil kunne forhindre, at forslaget kan tiltrædes.

Økologisk Landsforening vurderer, at formandskabets kompromisforslag i slutningen af 2014 fortsat indeholder problemer på centrale områder. Flere af de områder, som formandskabet har foreslået ændringer på, vil fortsat skulle justeres, for at foreningen finder det tilfredsstillende.

Økologisk Landsforening mener fortsat, at forslaget til en revideret økologiforordning har en karakter, så det bør trækkes tilbage. Det indeholder ikke initiativer, der berettiger, at det skal gennemføres. Økologisk Landsforening finder, at der er små forbedringer i kompromisforslagene, men fortsat for mange alvorlige problemer. Det er fortsat Økologisk Landsforenings opfattelse at de ressourcer, der skal anvendes, til at ændre det problematiske forslag ikke står mål med resultatet. Forslaget bør ifølge Økologisk Landsforening erstattes af et fokuseret forslag, der samtidigt indeholder initiativer, der stiller økologien stærkere som garanti for initia-

tiver inden for natur og klima og som forholder sig til emballering af økologiske fødevarer samt næringsstof-forsyning til økologien med tanke på at sikre gode muligheder for, at økologi kan indgå i en genanvendelse af organiske restprodukter.

Økologisk Landsforening mener, at målet om at harmonisere reaktioner på fund af Pesticid-rester bør håndteres under kontrolbestemmelserne, og at det er vigtigt, at dette udtrykkes meget tydeligt under forhandlingerne om forslaget.

Økologisk Landsforening finder det er hensigtsmæssig at erstatte bedriftsstørrelsen på bedrifter, der kan indgå i gruppekontrol med loft på omsætningen, men det er uklart, om det er muligt at finde et meningsfyldt loft, der kan anvendes på tværs af medlemsstaterne. Økologisk Landsforening mener, at loftet på omsætning eventuelt kan kombineres med et krav om, at der bedriftens produkter afsættes gennem direkte salg.

Økologisk Landsforening stiller sig uforstående over for den store fokus på risiko for problemer med forbrugertilliden. Økologisk Landsforening mener, at den største trussel for forbrugeropbakningen er, at regelsættet forhindrer dynamisk udvikling, da det er vanskeligt at tage initiativer i retning af at styrke indsatser, der ligger i direkte forlængelse med de økologiske principper, såsom natur, klima, genanvendelse af organiske restprodukter, emballagekrav. Foreningen mener, at man i den sammenhæng bør forholde sig til behovet for at styrke de økologiske principper i EU, og samtidig med, at der tages hensyn til, at der hele tiden optages nye medlemsstater, som skal kunne starte en økologisk produktion.

Biodynamisk Forbrugersamfund og Foreningen for biodynamisk jordbrug bemærker, at anvendelsen af biodynamiske præparater ikke er nævnt i forslaget. Biodynamisk Forbrugersamfund finder det vigtigt, at præparaterne fortsat kan anvendes.

De Samvirkende Købmænd henviser til tidligere høringssvar, og De Samvirkende Købmænd har følgende uddybende bemærkninger. Det bekymrer De Samvirkende Købmænd, at der nu er opnået enighed om indholdet i en ny økologiforordning, der blandt andet indeholder krav om, at detailbutikker, der forhandler uindpakkede økologiske fødevarer, underlægges økologikontrol. De Samvirkende Købmænd påpeger, at der i Danmark i dag sælges uindpakket frugt og grønt uden specifik økologikontrol. Det er ifølge De Samvirkende Købmænd overordentlig vigtigt, at butikkerne ikke påføres yderligere administrative byrder og tidsforbrug til for eksempel registrering, mængderegnskab eller lignende, hvis der alene forhandles færdigpakkede økologiske produkter eller uindpakkede økologiske produkter, som man ikke gør noget ved, eksempelvis frugt og grønt. Butikkerne er interesserede i at kunne udføre visse, enkle, procestrin, såsom udskæring, uden at skulle udføre en besværlig registrering og være underlagt detaljeret kontrol. Så kontrollen bør forenkles, ikke udvides. Hvis forordningen vedtages, som det nu forventes, bliver det meget vigtigt, at de konkrete regler og kontrolprocedurer vedrørende kontrollen bliver udformet, så de får mindst mulig belastning for butikkerne. De Samvirkende Købmænd deltager selvfølgelig gerne i en dialog om, hvordan dette kan opnås.

De Samvirkende Købmænd har tidligere afgivet et omfattende høringssvar og henviser til dette. De Samvirkende Købmænd havde håbet, at nogle af de bekymringer, som både De Samvirkende Købmænd og flere andre organisationer har givet udtryk for, havde resulteret i, at forslaget måske var blevet ændret. Det ser ud til, at det er sket på nogle punkter, men med de mange ændringer der er sket de sidste år, er det svært at overskue præcis hvad status er nu. Det er eksempelvis ikke klart, hvad der er sket med hensyn til krav om, at alle virksomheder, der sælger økologiske fødevarer, herunder også detailvirksomheder, skal være underlagt økologikontrol. Som tidligere påpeget er det meget vigtigt, at der ikke pålægges detailbutikkerne flere administrative byrder end i dag. Hidtil har både butikker med færdigpakkede fødevarer samt butikker med ”simpel tilberedning” været undtaget. Det lyder ikke, som om forslaget sikrer, at dette kan fortsætte. Det virker helt absurd, at der netop for tiden i Danmark gøres så meget for at fremme økologien, samtidig med at forslaget om en ny økologiforordning truer med at bremse. Der er ingen tvivl om, at hvis besværlighederne ved at forhandle og/eller tilberede økologiske produkter i detalledet bliver større end i dag, vil salget ikke blive

fremmet. De Samvirkende Købmænd arbejder med at hjælpe flere detailbutikker med at gøre reglerne overskuelige, og man har brug for lempelser, ikke stramninger.

Med hensyn til grænseværdier for pesticider finder De Samvirkende Købmænd det også vigtigt, at man ikke uden videre kan kassere et økologisk produkt, som er dyrket efter de økologiske regler, blot fordi der er en utilsigtet forurening med et pesticid, der måske er kommet flyvende gennem luften fra en nærliggende mark. Det vil føre til et uacceptabelt spild og i værste fald gøre produktion af økologiske afgrøder så risikabel, at det vil demotivere producenterne og føre til færre økologiske grøntsager.

Hvis forslaget helt overordnet ser ud til at medføre flere ulemper end fordele, mener De Samvirkende Købmænd, at Danmark skal stemme imod.

De Samvirkende Købmænd henviser til tidligere høringssvar og fremhæver, at det er overordentlig vigtigt, at butikkerne ikke påføres yderligere administrative byrder og eventuelle udgifter til kontrol, hvis der alene forhandles færdigpakkede økologiske produkter eller uindpakkede økologiske produkter, som man ikke gør noget ved, eksempelvis frugt og grøntsager. De Samvirkende Købmænd påpeger, at butikkerne er interesserede i at kunne udføre visse, enkle, procedurer, såsom udskæring, uden at skulle udføre en besværlig registrering og være underlagt detaljeret kontrol. Så kontrollen bør forenkles ikke udvides. De Samvirkende Købmænd kan heller ikke støtte nedklassificering af økologiske afgrøder på grund af utilsigtet forurening med for eksempel pesticider fra omkringliggende landbrug.

De Samvirkende Købmænd finder, at kravet om, at alle butikker, der forhandler økologiske fødevarer, skal omfattes af økologikontrol, er særdeles u hensigtsmæssigt. Kravet vil betyde, at butikker eventuelt fravælger forhandling af økologiske fødevarer grundet den ekstra administrative byrde. Hvis der indføres gebyrer for økologikontrollen, så vil dette efter foreningens opfattelse have samme uheldige effekt.

De Samvirkende Købmænd mener, at økologikontrollen adskiller sig væsentligt fra kontrollen med fødevaresikkerhedsmæssige aspekter, og at det derfor forekommer logisk, at økologikontrollen reguleres dér, hvor økologi-ekspertisen ligger. Foreningen er således ikke overbevist om, at reguleringen af økologikontrollen bør flyttes til kontrolforordningen.

De Samvirkende Købmænd finder, at det fortsat bør være muligt at foretage en national vurdering af risikoen for overtrædelser og dermed af behovet for kontrol og fastlæggelse af kontrolfrekvenser på økologiområdet.

Foreningen finder desuden, at kontrollen skal fastholdes som en procesorienteret kontrol fremfor at gå i retningen af en produktkontrol baseret på analyser; Det afgørende er, at de økologiske produktionsregler følges, og ikke om der sker en eventuel uundgåelig forurening af de økologiske fødevarer fra det omgivende miljø.

Foreningen finder, at alle produkter, der lever op til forordningens krav, bør kunne markedsføres som økologiske – ikke kun produkter listet i Traktatens bilag I samt forordningsudkastets bilag 1.

De Samvirkende Købmænd finder, at forslaget om at gøre det muligt at markedsføre økologisk havsalt er u hensigtsmæssigt; Det vil give praktiske problemer, hvis salt af én oprindelse er økologisk, og salt, der er udvundet på en anden måde, ikke er det. Foreningen sætter endvidere spørgsmålstegn ved, om muligheden er forenelig med forordningsbestemmelsen om, at økologiske fødevarer hovedsagelig skal være fremstillet af landbrugsingredienser, når der ses bort fra vand og kogesalt.

De Samvirkende Købmænd peger på, at de foreslåede delegerede retsakter til Kommissionen kan betyde, at medlemsstaterne mister indflydelse - hvilket foreningen finder potentielt bekymrende.

Foreningen har herudover en række bemærkninger af indholdsmæssig og redaktionel karakter samt forståelsesmæssige spørgsmål til de specifikke krav i forordningsudkastets bilag. Særligt finder foreningen, at der

ikke bør være krav om adskilt opbevaring af økologiske og konventionelle produkter, når der er tale om færdigpakkede varer, og at det fortsat skal være muligt at producere økologiske og konventionelle produkter i samme virksomhed.

Dansk Akvakultur har bemærkninger til anvendelsen af økologisk yngel i økologisk akvakulturproduktion og oprettelse af en database med viden om tilgængelighed af økologisk yngel til akvakulturproduktion. Dansk Akvakultur ønsker blandt andet at;

- Økologisk yngel bør benyttes, når denne er tilgængelig,
- Mindst to-tredjedele af varigheden af produktionscyklussen skal ske efter de økologiske principper,
- Støtter oprettelsen af en database, som inkluderer viden om tilgængelighed af økologisk yngel i hver medlemsstat.

Dansk Akvakultur ønsker at fastholde og udvikle den økologiske akvakulturproduktion i Danmark og EU. Dansk Akvakultur kan ikke støtte et forslag om anvendelse af maksimalt 50 % konventionel yngel til økologisk akvakultur.

Derudover henviser Dansk Akvakultur til den Europæiske Økologiorganisation IFOAM's høringssvar, som foreningen støtter.

Dansk Akvakultur finder, at muligheden for at anvende astaxanthin fra naturlige kilder som fiskefoder bør genindsættes som nu.

Dansk Akvakultur støtter kravet om, at al fiskeyngel skal være økologisk, og påpeger samtidig vigtigheden af at tidspunktet for hvornår dette skal gælde ikke løbende rykkes, som det er sket indtil nu, da den slags udskydelser er ødelæggende for udviklingen og økonomien hos de omlagte avlstdambrug.

Dansk Akvakultur kan ikke støtte begrænsning af antiparasitære behandlinger af fisk. Der er ikke samme begrænsninger ved landdyr. Der savnes begrundelse for forskellen.

Dansk Akvakultur ønsker flest mulige af de særlige forhold vedrørende økologisk akvakulturbrug, som findes i de danske bekendtgørelser om akvakultur overført til den kommende økologiforordning. Det gælder:

- Tilladte vandbehandlingsmidler
- Mulighed for at forkorte omlægningsperioden i særlige tilfælde
- Afstandskrav til andre anlæg.

Hertil kommer, at Dansk Akvakultur gerne ønsker de særlige danske regler for produktion af økologiske flodkrebs indarbejdet i EU-reglerne.

Dansk Akvakultur stiller i forslag om krav om årlig stikprøveanalyse på de enkelte anlæg for indhold af dioxin og udvalgte tungmetaller i økologiske muslinger og tang. Begrundelsen er, at disse dyrkes i havet og derfor har risiko for at overskride EU grænseværdier, hvilket ses af, at flere af de vilde fisk ikke overholder grænseværdierne.

Dansk Akvakultur bemærker, at et af de foreslåede krav til produktion af økologiske muslinger (bilag II, del III, punkt 4.1.3.2.b) reelt vil lukke den økologiske muslingeproduktion i store dele af Europa. Dette er meget alvorligt for denne branche.

Dansk Akvakultur anfører at set med danske briller, vil det konkrete forslag umuliggøre økologisk muslingeproduktion i stort set alle danske farvande – herunder i Limfjorden, hvor hovedparten af den danske økologiske produktion af blåmuslinger på line finder sted. Forslaget vil nedlægge en produktion af økologiske blåmuslinger på mindst 15 godkendte eksisterende anlæg – med en produktion af økologiske blåmuslinger på ca. 3.000 tons. Hvis dette sker, vil det formentlig betyde nedlægning af den danske lineproduktion af blå-

muslinger som erhverv, da langt størstedelen af den danske lineproduktion af blåmuslinger i dag er omlagt til økologi.

Dansk Akvakultur mener, at der bør være mulighed for i stedet at henholde sig til de normale vandkvalitetskrav til muslingeproduktion i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/113/EF. Hertil kommer at de krav til godkendelse af økologiske muslingeproduktionsanlæg, som findes i Kommissionens forordning 710/2009 sikrer tilstrækkelige relevante krav til økologiske muslingeproduktionsanlæg og deres produktionsmæssige omgivelser.

Dansk Gartneri gør opmærksom på, at et krav om, at der skal være et højt indhold af mineraljord i vækstmediet i afgrænsede bede (50-80 %), i praksis vil gøre det meget vanskeligt/umuligt fortsat at dyrke væksthusgrøntsager mv. i afgrænsede bede i Danmark. Tilsætningen af mineraljord til vækstmediet har ifølge Dansk Gartneri ingen gavnlige virkninger og vil alene fordyre produktionen for de avlere, som ønsker at fortsætte med at benytte denne cirkulære dyrkningsmetode med recirkulerende vandingsvand, genanvendelse af vækstmedier mv. De planter, som dyrkes under glas/plast, er i reglen ikke hjemmehørende i Danmark. Et krav om mineraljord i vækstmediet vil efter Dansk Gartneris vurdering betyde, at en væsentlig del af den nuværende danske økologiske produktion af grøntsager, bær og krydderurter i væksthuse må ophøre.

Dansk Gartneri bemærker, at den nordiske zone har økologisk væksthusproduktion i afgrænsede bede været praktiseret den seneste 10-15 år med myndighedernes godkendelse. Europa-Parlamentets ændringsforslag om, at økologisk væksthusproduktion skal foregå i bundjorden, vil betyde stop for en væsentlig del af den danske produktion af økologiske væksthusgrøntsager mv. og gøre det vanskeligt/umuligt for de konventionelle producenter at omstille produktionen til økologi i takt med den stigende efterspørgsel efter økologiske produkter. Dansk Gartneri vil indtrængende opfordre til, at dyrkningen i afgrænsede bede fortsat kan praktiseres i Danmark, og at der ikke stilles hindringer i vejen for de danske væksthusgartneriers muligheder for fortsat udvikling af den økologiske produktion. Dansk Gartneri gør i den forbindelse opmærksom på, at der knytter sig en række både miljø- og arbejdsmiljømæssige fordele til dyrkningen i afgrænsede bede sammenlignet med dyrkning i bundjorden.

Dansk Gartneri fremfører, at forbuddet mod samtidig drift vil få afgørende indflydelse på mulighederne for at opretholde eller udvide det økologiske areal i Danmark, og at muligheden for at have samtidig drift derfor skal opretholdes. Foreningen ser også udfasningen af muligheden for at bruge ikke-økologisk udsæd som en barriere for økologiens udvikling. Muligheden skal derfor ikke udfases fuldt ud.

Dansk Erhverv henviser til tidligere fremsendte høringssvar og her derudover følgende supplerende bemærkninger: Dansk Erhverv er utilfreds med, at den nye forordning indeholder kravet om, at detailbutikker risikerer at blive omfattet af økologikontrollen. Dette vil ifølge Dansk Erhverv medføre betydelige erhvervsøkonomiske konsekvenser for detailledet, og det er således Dansk Erhvervs vurdering, at udbuddet og udviklingen af økologiske produkter begrænses betydeligt med de kommende regler. Hvis detailbutikker omfattes af økologikontrollen vil det ifølge Dansk Erhverv medføre øgede kontrol- og administrationsudgifter for butikkerne, og dermed vil villigheden til at forhandle og udvikle økologiske fødevarer, der medfører dette, begrænses betydeligt. Det er således Dansk Erhvervs vurdering, at den nye forordning vil begrænse såvel udbud som udvikling af ikke færdigpakke økologiske fødevarer i detail. Dansk Erhverv opfordrer derudover til, at de økonomiske konsekvenser analyseres nærmere med inddragelse af erhvervet, så de endelige konsekvenser af vedtagelsen kan indgå tidligt i den kommende implementeringsproces men henblik på at sikre en god overgang.

Dansk Erhverv finder det uhensigtsmæssigt, at kontrollen bevæger sig fra at være procesorienteret til at være mere produktorienteret, da sidstnævnte er langt mere omkostningstung og nødvendigvis ikke mere effektiv, så længe virksomhederne kan dokumentere en korrekt og forsvarlig proces i forhold til de økologiske regler. Dansk Erhverv er dog tilfreds med, at medlemsstater kan, for lavrisikoooperatører, fravælge at gennemføre en årlig fysisk kontrol.

Dansk Erhverv konstaterer med stor beklagelse, at forslaget fortsat ikke giver medlemsstaterne mulighed for nationalt at fritage detailbutikker, der alene forhandler, men ikke tilbereder økologiske fødevarer, fra kontrol. Der lægges dog op til, at handel med færdigpakkede fødevarer kan undtages for økologikontrol. I modsætning til i dag, hvor detailbutikker der forhandler ikke færdigpakkede økologiske produkter, for eksempel uemballeret frugt og grønt, også kan undtages for økologikontrol. Dette opstiller unødige barrierer for det økologiske salg i detailledet, og flugter ej heller med regeringens økologiske vækstteam og nye regeringens grundlag. Dansk Erhverv mener, at økologikontrollen altid sikres bedst ved kilden, det vil sige der hvor varen produceres.

Dansk Erhverv er bekymret for, at kravet om at virksomheder, der distribuerer økologiske produkter, anmeldes særskilt og omfattes af særskilt økologikontrol, risikerer at blive unødigt byrdefulgt, såfremt virksomheden blot transporterer varerne fra et sted til et andet uden eksempelvis ompakning eller lignende. Så længe der er tilstrækkelig dokumentkontrol, vil troværdigheden ikke blive kompromitteret.

Dansk Erhverv fremfører at det stadig er helt afgørende betydning for Dansk Erhverv, at en eventuel ny økologiforordning tager højde for følgende:

- Kontrollen fastholdes som en procesorienteret kontrol, og ikke går i retningen af en produktorienteret tilgang som foreslået.
- Kontrollen skal ikke øges i detailledet, da økologi bør kontrolleres i det led i værdikæden, hvor effekten er størst.
- Antallet af delegerede retsakter begrænses betydeligt.

Derudover henviser Dansk Erhverv til tidligere afgivet høringssvar.

Dansk Erhverv er generelt positivt stemt over for ønsket om at skabe klarere regulering, øget harmonisering og bedre forbrugerforståelse, som vil have en positiv effekt på udbuddet og efterspørgslen af økologiske produkter i Europa. Dansk Erhverv er enig i, at udgangspunktet for kontrol skal være risikobaseret, men ønsker, at økologikontrollen fortsat skal være baseret på en procesorienteret tilgang frem for en produktorienteret tilgang, som alt andet lige primært vil være baseret på analyser.

Ligeledes er Dansk Erhverv skeptisk overfor kravet om miljøforvaltningssystemer på større fødevarer- og fodervirksomheder i alle led af værdikæden, da det med sikkerhed vil medføre betydelige administrative omkostninger, men hvor effekten i forhold til miljøforbedringer er uklar.

Forslaget lægger op til, at Kommissionen efterfølgende vil vedtage en lang række delegerede retsakter, hvilket Dansk Erhverv er meget skeptisk overfor, idet de relevante interessenter ikke inddrages og da mængden af administrative byrder er central for, hvorvidt økologiforordningen samlet set får en positiv effekt på udbredelse og forbrug af økologiske varer eller ej.

Dansk Erhverv mener, at det fortsat skal være muligt for medlemsstaterne at fritage detailledet fra økologikontrol, da økologikontrol primært bør ske ved kilden. Øget økologikontrol i detailledet kan have en begrænsende effekt på det økologiske varesortiment i eksempelvis butikker med efterfølgende negativ påvirkning af forbruget af økologiske varer.

Coop Danmark konstaterer, at kompromisteksten fra 28. juni 2017 desværre fortsat lægger op til ny regulering og kontrol af detailhandelens muligheder for at sælge økologiske varer. Den foreslåede tekst vil ifølge Coop Danmark indebære, at detailhandelen skal underlægges økologikontrol, hvis der forhandles for mere end 150.000 kr. (eller 5.000 kilo) uindpakkede økologiske fødevarer om året fra et udsalgssted. For at dette kan opgøres, vil det derfor ifølge Coop Danmark være nødvendigt for *alle* butikker at føre detaljeret regnskab med omsætning af uindpakkede økologiske varer, også selvom omsætningen ikke når grænsen for kontrol. Coop finder således, at dette forslag vil udgøre et meget, meget stort problem for økologiens fortsatte vækst i

detailhandelen og opfordrer til, at forslaget vedrørende de øgede kontrolkrav trækkes. Det vil blive betydeligt vanskeligere for butikkerne at markedsføre blandt andet:

- Uindpakket (frit valgs) frugt og grønt
- Bageri- eller bake-off-varer
- Sæsonvarer fra lokale avlere
- Salatbarer med økologiske varer
- Vej-selv produkter (te, kaffe, gryn, nødder, konfektur, etc.)

Det vil ifølge Coop Danmark være afgørende, at den nuværende danske praksis, hvor butikkerne ikke underlægges fuld økologikontrol, så længe de markedsførte økologiske frit-valgs varer adskiller sig fra de ikke-økologiske varianter (andre sorter, typer etc.) eller kun forhandles i økologisk udgave. Hvis forslaget vedtages som fremsat vil det med dagens økologiske salg medføre, at ca. 400-500 af Coop Danmarks butikker ville skulle føre fuldt økologiregnskab og underlægges kontrol som slutforarbejdningssted. I fremtiden vil denne andel stige yderligere i kraft af den store økologiske markedsvækst.

Forslaget om kontrol i detailledet går således ifølge Coop Danmark i den helt forkerte retning:

- Det mistænkeliggør dagligvarehandelen
- Det indfører flere administrative byrder for den enkelte butik
- Det undergraver butikkernes incitament til at markedsføre uindpakkede økologiske varer, samt forbrugernes muligheder for kun at købe de mængder, de har brug for
- Det vil få supermarkeds kæder til at undgå uindpakket økologi, hvilket vil være ulogisk for de økologisk bevidste forbrugere
- Det bærer ved til et uheldigt bål om EU som en trussel mod den danske økologi
- Det vil med sikkerhed bremse økologi-væksten i den danske detailhandel

Coop Danmark understreger, at økologien i Danmark har nået et højere udbredelsesniveau blandt andet fordi den etablerede dagligvarehandel har kunnet tage den til sig i det eksisterende butiksnet. Det er efter Coop Danmarks opfattelse en forudsætning for at realisere den fremtidige vækst i økologien, at forslaget ikke vedtages i den nuværende form.

Coop Danmark fremfører, at man arbejder målrettet og intenst på at øge udbud og salg af økologiske varer og herunder også uindpakkede varer samt eksempelvis bake-off brød. Forslaget om at alle butikker, der forhandler økologiske fødevarer, skal omfattes af økologikontrol, er særdeles begrænsende for udbredelsen af økologien. Kravet vil betyde, at butikker fravælger forhandling af økologiske fødevarer grundet den ekstra administrative byrde. COOP mener, at økologikontrol primært bør ske ved kilden – altså i primærproduktionen. Øget økologikontrol i detailledet kan have en begrænsende effekt på det økologiske varesortiment med efterfølgende negativ påvirkning af udbud og forbrug af økologiske varer.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Rådet vedtog med kvalificeret flertal en generel indstilling den 16. juni 2015, hvilket Danmark stemte imod. Der var senest på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 12. juni 2017 opbakning fra et kvalificeret flertal til at forsøge at finde et kompromis. Efterfølgende var der i Specialkomiteen for Landbrug (CSA) opbakning til formandskabets kompromistekst med et kvalificeret flertal (17 medlemsstater). 11 medlemsstater, herunder Danmark stemte imod eller afstod fra at stemme. Der blev den 28. juni 2017 opnået foreløbig enighed om et kompromis mellem formandskabet, Europa-Parlamentet og Kommissionen i trilogforhandlingerne. Der forventes at være opbakning fra et kvalificeret flertal i Rådet til kompromisforslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter et højt ambitionsniveau i økologireglerne, idet økologien både skal udvikles og udbredes. Regeringen lægger afgørende vægt på udbredelse af økologi, da det tjener til at udbygge det økologisk dyrkede areal, løfte dyrevelfærden, forbedre miljøet og øge afsætningen af højværdiprodukter.

Det skal ikke gøres vanskeligere at omlægge til økologisk produktion samt at vedblive at drive økologisk landbrug. Udfasning af undtagelser bør endvidere ske i et realistisk tempo og uden mulighed for yderligere forlængelser.

Regeringen kan ikke støtte, at der indføres særlige grænseværdier for pesticidrester i økologiske produkter, som stammer fra en utilsigtet forurening, herunder pesticidrester, der for eksempel overføres med vinden.

Regeringen finder, at reguleringen af kontrolkravene bør fastholdes i økologiforordningen dels for bedst at sikre en procesbaseret kontrol. Regeringen finder, at det skal fastholdes, at medlemsstaterne skal gennemføre en årlig fysisk kontrol, men er positiv overfor en øget mulighed for en risikobaseret tilgang med hensyn til indholdet af kontrollen. Regeringen finder, at det samlede kontroltryk ikke bør stige og vil arbejde for at sikre, at økologikontrollen med fødevarer virkomshederne fortsat kan gennemføres som en integreret del af den offentlige fødevarerkontrol. Regeringen finder endvidere, at kontrolomfanget af detaileddet samt distributionsledet (transportører) ikke bør øges. Regeringen arbejder derimod for en fastholdelse af kravet til virksomhederne om at kunne dokumentere balance mellem input og output, og at der udelukkende fraviges fra dette, når risiko- og væsentlighedsbetragtninger taler for det.

Regeringen lægger vægt på, at der gives mulighed for, at nationale regler kan anvendes i den mellemliggende periode, hvor der endnu ikke er fastlagt økologiske detailregler på EU-niveau.

Regeringen finder, at brugen af delegerede retsakter og gennemførselsretsakter skal indrettes, så medlemsstaterne får tilstrækkelig indflydelse på beslutninger, der har betydning for nationale ressourcer og for udbredelse af økologien.

Regeringen støtter op om, at der indføres natur- og klimakrav. Regeringen ser positivt på, at der kan indføres kriterier for brug af emballage.

Regeringen finder, at det overordnede princip om høje dyrevelfærdsstandarder skal afspejles bedre i forslaget i forhold til, at der lægges op til, at bindetalde fortsat skal kunne bruges til opstaldning af kvæg. Regeringen ønsker endvidere et forbud mod næbtrimning af høner.

Regeringen finder, at de langsigtede implikationer af et ændret importsystem ikke må begrænse markedsgangen for økologiske produkter fra tredjelande til EU på et urimeligt grundlag, herunder særligt for udviklingslande.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. juli 2017 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 17.-18. juli 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. juli 2017.

Der er endvidere oversendt et orienterende notat om høringssvar fra Dansk Akvakultur den 7. juli 2017.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. juni 2017 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 12. juni 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. juni 2017.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 21. april 2017, jf. samlenotat oversendt den 12. april 2017.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. december 2016 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 12. december 2016, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. december 2016.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. juni 2016 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27. – 28. juni 2016, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. juni 2016.

Sagen har været forelagt skriftligt for Folketingets Europaudvalg ved notat oversendt den 9. juni 2015 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 16. juni 2015, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. juni 2015.

Forslaget blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 8. maj 2015 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11. maj 2015, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. april 2015.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. marts 2015 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. februar 2015.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. december 2014 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2014, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. december 2014.

Forordningsforslaget har skriftligt været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. juli 2014 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. juli 2014, jf. samlenotat oversendt den 3. juli 2014.

Der er oversendt revideret grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 27. maj 2014.

Der er oversendt grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 11. april 2014.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 19. marts 2014, jf. samlenotat oversendt den 13. marts 2014.

Henstillingen til forhandling af aftaler med tredjelande har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. juni 2014, jf. samlenotat oversendt den 4. juni 2014.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.